

wroclaw.pl

Święta start!

Jarmark Bożonarodzeniowy już się zaczął, ale 6.12 rozbłyśnie choinka - nie przegapcie.

str. 4

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 46 (159), 29.11-12.12.2023

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

#Wrocław2018-2023

- 294 tys. nowych drzew, krzewów i pnączy
- 5 mld zł na inwestycje
- 12 tys. wymienionych pieców
- 364 mln zł na TORYwolucję
- 7,3 tys. nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach

str. 9-12

5 lat kadencji samorządu

Akademia H₂O uczy jak oszczędzać wodę

Ponad 6 tysięcy wrocławskich drugoklasistów podstawówek dowie się na zajęciach w szkole, jak niezwykle substancją jest woda.

str. 8

Kto zgarnie nagrody artystyczne?

Znamy nominacje do Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w dziedzinach: muzyka, teatr, sztuki wizualne. Laur artyści otrzymają 11 grudnia w NFM.

str. 17

Коли відкриття ковзанок у Wrocławі?

Для тих, хто хоче провести активно час у зимовий період - відкрилися ковзанки! Читайте, де саме та яка ціна квитів.

c. 18

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

na ostatniej sesji Rady Miejskiej Wrocławia przedstawiłem zestawienie 5 ostatnich lat naszej wspólnej pracy dla Wrocławia. Wspólnej, bo wliczam w nią: radnych obecnych na Sali Sesyjnej, pracowników urzędu i podległych miastu jednostek i wszystkich Państwa – obywateli i obywateli Wrocławia, dołączających się do budżetu poprzez płacenie podatków, ale też rozwijających nasze miasto swoją codzienną pracą i kreatywnością.

Ostatnie 5 lat było czasem zupełnie wyjątkowym w historii XXI wieku. Znamy dobrze serię następujących po sobie kataklizmów, które przetoczyły się przez Wrocław, Polskę i świat. Pandemia, rosyjska – pełnoskalowa już – wojna w Ukrainie, kryzys uchodźczy, skok cen energii, nieskoordynowane i wprowadzane nagle reformy rządowe, które

zmieniły sytuację finansową miasta. Nie na nich chcę się jednak skupiać. Te przeciwności jeszcze bardziej wsparły Wrocław w rozwoju.

Ruszyliśmy społecznie, bo śmiem twierdzić, że każde z przywołanych przeze mnie zdarzeń rozwinęło silny kapitał społeczny Wrocławia. Pandemia uruchomiła akcje w ramach grup, takich jak „Widzialna Ręka”, gromadzących ludzi nie tylko szyjących maseczki, ale też dostarczających zakupy seniorom. Rosyjska wojna w Ukrainie zbudowała silne działania pomocowe, których symbolem na zawsze pozostanie zespół wolontariuszy zebranych wokół „Stacji Dialog” na wrocławskim PKP. A działania rządu... coś zjawisko określane dzisiaj w całej Polsce „jagodnością”, wynikające z intensyfikacji aktywności obywatelskiej, doprowadziło do zmiany władzy. Spokojnie czekamy na dopełnienie tego procesu i nowy

rząd. Jak Państwo się domyślają, nie myślę o tym zaprzysiężonym w miniony poniedziałek. Myślę, że wielu z nas irytuje ta strata czasu. Tak czuję to, co dzieje się obecnie. Czekamy na środki z KPO, które sprawią, że przyspieszymy inwestycyjnie. Czekamy na odblokowanie wpływów podatkowych dla samorządów. Czekamy na to wszystko, co na nowo nas połączy – wewnątrz, ale też w budowaniu europejskiej wspólnoty. Przyszły rok, to przecież 20-lecie naszej akcesji do Unii Europejskiej. Nieraz jeszcze przypomnimy sobie, jak zmieniła ona nasze życie, a także kształt Wrocławia, czyniąc zeń europejską metropolię, z której jesteśmy dumni.

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 30.11	PT. 1.12	SOB. 2.12	ND. 3.12	PN. 4.12	WT. 5.12	ŚR. 6.12
0°C	0°C	-1°C	-1°C	2°C	1°C	0°C

SPRAWIEDLIWKI 2024 ROZDANE

KARTKA
Z KALENDARZA

• 1 grudnia 1964 •

we Wrocławiu powstała
pierwsza w Polsce
firma informatyczna
– ZETO

• 6 grudnia 1806 •

wojska napoleońskie
zaczęły oblężenie
Wrocławia

• 12 grudnia 2005 •

odstąpiono „Pomnik
Anonimowego
Przechodnia” przy
ul. Świdnickiej

GRZEGORZ RAJTER

Krasnale Sprawiedliwki to wyjątkowe wyróżnienia wręczane na Gali Sprawiedliwości Naprawczej. Co to takiego? We Wrocławiu to 100 tysięcy godzin odpracowanych na rzecz miasta przez osoby skazane na prace społeczne, to usuwanie mowy nienawiści z ulic miasta, to pogotowie mediacyjne dla dorosłych i nastolatków. Wrocław jest jednym z 10 na świecie miast Sprawiedliwości Naprawczej. W czasie uroczystej gali nagrodzone zostały osoby i organizacje, które ze szczególnym zaangażowaniem realizują tę ideę. Statuetki otrzymali: Alina Szeptycka, pełnomocniczka Prezydenta ds. Równego Traktowania, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami (Wrocławskie Schronisko dla Zwierząt) i ODLÓT. Strefa Partycypacji. Wyróżnienia specjalne trafiły do Bartłomieja Majchrzaka, Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji we Wrocławiu ds. Ochrony Praw Człowieka i do Fundacji Antoni, która organizuje prace społeczne dla osób skazanych.

Po co nam Krajowy Plan Odbudowy? Wyjaśniamy

To specjalna pula środków, stworzona przez Unię Europejską po pandemii koronawirusa, aby pomóc gospodarkom unijnych krajów podnieść się po trudnych latach związanych m.in. z wprowadzaniem lockdownami. Dlaczego Polska wciąż nie dostała pieniędzy na odbudowę? Prezentujemy 5 rzeczy, które powinieneś wiedzieć o KPO.

Bartosz Chochołowski

KPO to skrót od Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności. Polska, mimo że stworzyła swój plan, to pieniędzy z UE nie otrzymała. Inne unijne kraje środki z tego funduszu z powodzeniem wydają, ale nasz ma problem z zachowaniem zasady praworządności.

1. Dlaczego nie ma funduszy?

Unia pieniądze przyznaje tylko tym krajom, które spełniają demokratyczne standardy i stosują zasadę praworządności, do czego zobowiązały się, przystępując do Wspólnoty. Pieniądże zatem otrzymamy, jeśli zapewnimy sądowi niezależność. Obecny rząd wybrnął z impasu w następujący sposób: KPO uruchomił, pieniądze rozdysponowuje, ale nie pochodzą one z budżetu unijnego, lecz z krajowego. Założenie jest, że Unia w końcu wypłaci środki, a wtedy krajowy budżet odbierze sobie to, co wyłożył. Wybory i nadchodząca zmiana władzy urealnia ten scenariusz. Nowa parlamentarna większość zapowiada reformę sądownictwa, czyli usunięcie przeszkody na drodze do praworządności i unijnych pieniędzy.

2. Ogromna dotacja

Gra toczy się o naprawę niebagatelną kwotę 158,5 mld zł, w tym 106,9 mld dotacji i 51,6 mld w formie preferencyjnych pożyczek. Te

Flagi Polski i Unii Europejskiej przy wrocławskim ratuszu. Polska stała się członkiem UE 1 maja 2004 r.

pieniądze są niezależne od Funduszu Spójności, z którego Polska korzysta od momentu przystąpienia do UE. Z Funduszu Spójności, w czwartej już perspektywie na lata 2021–2027, dla Polski przewidzianych jest 350 mld zł. Te pieniądze jednak też otrzymamy dopiero po przywróceniu w kraju praworządności. Natomiast środki z KPO przeznaczone są na inwestycje, które rozpoczęły się po 1.02.2020 i zakończą do 31.08.2026. Komisja Europejska zdecydowała 21.11,

że przekaze Polsce, niezależnie od zastrzeżeń, 5 mld euro zaliczki. To 22 mld zł, które mają być przeznaczone na transformację energetyczną i odejście od paliw kopalnych z Rosji. 8.12 ministrowie finansów UE mają potwierdzić decyzję KE i ostatecznie dać zielone światło na wypłatę transzy.

3. Na co są środki z KPO?

Najogólniej rzecz ujmując, KPO ma służyć wzmocnieniu polskiej

gospodarki. Powinien ją pobudzić po pandemii, a także sprawić, że w przyszłości łatwiej będzie przechodzić przez różne kryzysy. Blisko 43 proc. pieniędzy jest przeznaczonych na cele klimatyczne, a ponad 21 proc. na transformację cyfrową.

Zgodnie z rządowymi deklaracjami dzięki tym pieniądzą „zrealizujemy nowe inwestycje, przyspieszymy wzrost gospodarczy oraz zwiększymy zatrudnienie. Fundusze zainwestujemy m.in. w rozwój

gospodarki, innowacje, środowisko, cyfryzację, edukację i zdrowie”.

4. Kto otrzymuje pieniądze?

Z KPO środki otrzymują: przedsiębiorcy, instytucje publiczne, podmioty społeczno-gospodarcze. Najwięcej otrzymają PKP Polskie Linie Kolejowe. Kolejarze chcą np. zmodernizować blisko pół tysiąca kilometrów linii kolejowych. Sporą kwotę – 32 mln zł – zamierza również wydać Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej na zapewnienie cyberbezpieczeństwa.

5. KPO a Wrocław

Wrocław wśród największych beneficjentów znajduje się na pozycjach 19. i 46. W obu wnioskach chodzi o stworzenie branżowych centrów umiejętności (BCU). Pierwszy opiewa na 3,6 mln zł, a drugi na 2,8 mln zł. BCU mają wspierać rozwój szkolnictwa zawodowego i ułatwiać współpracę między pracodawcami, uczelniami technicznymi oraz placówkami oświatowymi. Dla przykładu, złożony we wrześniu wniosek Wrocławia w ramach KPO dotyczy Zespołu Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej. Placówka ta, wraz z Polską Izbą Motoryzacji i Polską Grupą Dealerów, mają stworzyć centrum umiejętności w dziedzinie elektromobilności przemysłowej.

Kiedy niedziela handlowa przed świętami?

Przez to, że Wigilia wypada w niedzielę, 24.12 zrobimy zakupy

W tym roku mamy 7 niedziel handlowych i aż dwie z nich przypadają na grudzień. Kiedy zrobimy przedświąteczne zakupy?

Jarek Ratajczak

Spóźnialscy będą mieli w tym roku wyjątkowe szczęście, bo przed świętami okazja do zrobienia zakupów będzie aż w dwie niedziele: 17 i 24.12. Wigilię dostaniemy bonusowo – wszystko przez to, że tym roku wypada ona w niedzielę. Jednak zgodnie z przepisami 24.12 sklepy będą czynne tylko do godz. 14.

Przyszły rok również da nam siedem niedziel handlowych. Wypadną: 28.01, 24.03, 28.04, 30.06, 25.08, 15 i 22.12.

W 2017 r. Sejm przyjął ustawę ograniczającą handel w niedzielę. Od 1.03 do 31.12.2018 handel był dozwolony jedynie w pierwszą i ostatnią niedzielę miesiąca, a także dwie niedziele przed świętami Bożego Narodzenia i jedną niedzielę przed Wielkanocą. W 2019 r. – jedynie w ostatnią niedzielę miesiąca, a także dwie niedziele przed świętami Bożego Narodzenia i jedną niedzielę przed Wielkanocą. Od 2020 r. dopuszcza się handel w ostatnią niedzielę w styczniu, kwietniu, czerwcu i sierpniu, dwie niedziele przed świętami Bożego Narodzenia i jedną niedzielę przed Wielkanocą.

Wrocław jest przedsiębiorczy i już!

O tym, jaki potencjał i ogromna kreatywność drzemia w przedsiębiorcach prowadzących swoje firmy w naszym mieście oraz w młodych ludziach zaczynających tu swoją karierę, rozmawiali uczestnicy drugiej edycji konferencji „Wrocław jest przedsiębiorczy”. Odbędzie się 23 listopada br. we Wrocławskim Parku Technologicznym. Wydarzenie przyciągnęło licznych reprezentantów wrocławskiego środowiska biznesowego i naukowego, którzy rozmawiali m.in. o roli miasta we wspieraniu rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.

Choinki już czas!

Tradycyjnie choinka na wrocławskim Rynku rozbłyśnie 6 grudnia od magicznego zaklęcia. W tym roku światełka zapalą się o godz. 17, pojawi się też św. Mikołaj. Jarmark Bożonarodzeniowy po raz pierwszy w swojej historii będzie czynny aż do 7 stycznia 2024 – codziennie w godz. 10-21, poza Wigilią, 1. dniem świąt i Nowym Rokiem.

Redakcja

W 2. dzień świąt (26.12) Jarmark będzie otwarty od godz. 13, a 31.12 domki sprzedażowe będą czynne do godz. 17.

W tym roku w Rynku i najbliższej okolicy stanie 220 domków handlowych. Swoje towary zaprezentuje aż 150 kupców. Będzie można skosztować i kupić produkty z Polski, Niemiec, Słowacji, Francji, Turcji, Litwy, Węgier, Ukrainy, Hiszpanii, Holandii, Włoch, Gruzji czy Portugalii. A zapach igliwia pocujemy dzięki 550 drzewkom, które stanęły na Rynku.

Najdłuższy Jarmark

To będzie jeden z najdłuższych Jarmarków Bożonarodzeniowych w Polsce! Potrwa do 7.01 – włącznie z nocą sylwestrową i świętem Trzech Króli. To aż 42 dni świątecznego szaleństwa.

Jak postanowiono 12 miesięcy temu, przyjmując budżet Wrocławia na 2023 r. – sylwestra na Rynku nie będzie. Jednak na powitanie Nowego Roku można przyjść na Jarmark, bo domki z gastronomią zamkną się dopiero o godz. 2 w nocy 1.01.2024.

Zimowa Pergola

Zimowy klimat można poczuć także przy Hali Stulecia, gdzie codziennie w godz. 16-20, co 20 min., na Pergoli odbywać się będą pokazy świateł w rytm świątecznych melodii. To przedsmak wystawy, na którą zaprasza ZOO. W Bistro Hali Stulecia napijemy się też grzańca.

Uczelnie zapraszają na bezpłatne wydarzenia

Na pokaz ulubionych bajek Disneya wykładowców do SWPS, sympozjum o kosmicznych eksperymentach i hity muzyki filmowej na politechnice, na wernisaż o wodzie na ASP, na koncert skrzypcowy studentów do Akademii Muzycznej. Podpowiadamy, na co można się wybrać i do której ze szkół wyższych.

Mirka Kuczkowska

W tym roku przypada 100-lecie Disney Brothers Cartoon Studio. I z tej okazji Samorząd Studentów Uniwersytetu SWPS organizuje noc z polecankami filmowymi wykładowców tej uczelni: prof. Mariusza Wszółka, który zajmuje się projektowaniem komunikacji (polecił „Króla lwa”), i dr. Kamila Izydorczaka, psychologa (polecił „Toy story”).

Noc filmowa z ulubionymi bajkami wykładowców odbędzie się 29 listopada (środa) na Uniwersytecie SWPS, ul. Ostrowskiego 30b, aula (sala 45) w godz. 19.15–23.

Kosmiczne badania na PWR

Tego samego dnia na sympozjum „Mikrogravitacja i kosmiczne eksperymenty: badania biologiczne w mikroskali i ich znaczenie dla ludzkości” zaprasza Centrum Badań Kosmicznych Wydziału Elektroniki Fotoniki i Mikrosystemów Politechniki Wrocławskiej. Będzie można posłuchać o badaniach biologicznych prowadzonych w warunkach mikrogravitacji, szczególnie w kontekście badania odpowiedzi komórek nowotworowych na te warunki i poszu-

Na jesienny koncert muzyki filmowej zaprasza 30 listopada Orkiestra Politechniki Wrocławskiej

kiwanie nowych, przełomowych terapii przeciwnowotworowych.

Jeden z takich eksperymentów, zaproponowany przez naukowców PWR, już trafił do grona wyróżnionych i ma szansę być zrealizowany na międzynarodowej stacji kosmicznej ISS – o nim też będzie mowa podczas

sympozjum. Sympozjum odbędzie się na Kampusie Technologicznym Długa, ul. Długa 61, budynek M11, sala 001 w godz. 10.45–14.15.

Jesienny koncert

W czwartek 30 listopada Jesienny Koncert zagra na żywo Orkiestra

Politechniki Wrocławskiej. Niby na poważnie, ale nie do końca, bo grane będą hity muzyki filmowej. Koncert organizowany jest w ramach Funduszu Aktywności Studenckiej (FAST) we współpracy z Wrocławskim Centrum Akademickim w Auli Gmachu Głównego Politechniki Wrocławskiej, bud. A-1 o godz. 18.

Wodna sztuka

„Głęboka woda/Deep Water” to wspólna inicjatywa polskich i niemieckich artystów. Zaprezentowane na wystawie prace należą do różnych obszarów sztuki, ale dotyczą wspólnej płaszczyzny: odpowiedzialności człowieka za otoczenie, które zdecydował się kształtować. Na wystawie zobaczymy prace: Karoliny Szymanowskiej, Constanzy Böckmann, Moniki Grobe, Manji Barthel, Anny Bujak, Karoliny Freino i Niny May. Kuratorką jest Patrycja Sikora. Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta zaprasza na wernisaż 1 grudnia godz. 18. Wystawę można oglądać do 5 stycznia 2024 w Galerii Geppart przy ul. Księcia Witolda 68/2 (II piętro).

Skrzypce w NFM

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu organizuje z kolei koncert skrzypcowy. Kiedy? 2 grudnia o godz. 18. Gdzie? W Sali Głównej Narodowego Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego, pl. Wolności 1. Wstęp za okazaniem bezpłatnych wejściówek, które można odebrać od 28 listopada w recepcji budynku E Akademii Muzycznej przy pl. Jana Pawła II.

Ruszyła akcja charytatywna „Morsuj i pomagaj”

Morsy z Wrocławia i Wałbrzycha zamierzają zanurkować w przerębłach, by pomóc seniorom. Połączą przyjemne z pożytecznym! Zadbają o zdrowie swoje i osób, które mają pod opieką bliskich.

Beata Turska

Z okazji Światowego Dnia Dobroczynności, który obchodzony jest 28 listopada, Fundacja Ładne Historie organizuje zbiórkę funduszy na pomoc wytchnieniową dla seniorów i seniorek, którzy poświęcają swój czas i siły na zajmowanie się bliskimi, którzy potrzebują opieki.

Wytchnienie dla pomagających

– Opiekujący się bliskimi seniorzy to grupa społeczna, która rzadko upomina się o swoje potrzeby. Wytchnienie jest im szczególnie potrzebne, aby zregenerować siły i zadbać o równowagę psychofizyczną. W ramach programu

chcemy sfinansować zajęcia i aktywności dla seniorów i seniorek – opiekunów, przy jednoczesnym zapewnieniu w tym czasie opieki nad osobami, którymi się zajmują – mówi Maria Zięba, prezeska Fundacji Ładne Historie.

Do zebrania jest 20 tys. zł. Środki można wpłacać już teraz do wirtualnej puszkę za pośrednictwem Zrzutki.

Finał, czyli Wielkie Morsowanie

Finał akcji, czyli wielkie morsowanie połączone z wielką zbiórką, odbędzie się 3 grudnia o godz. 11 w dwóch lokalizacjach: na kąpielisku Morskie Oko we Wrocławiu

i nad zalewem w Dzieńmorowicach (przy Karczmie Góralskiej). Nad bezpieczeństwem uczestników i uczestniczek czuwać będą Wrocławskie i Wałbrzyskie Morsy. W tym dniu do puszek będzie można wrzucać nie tylko wirtualnie, ale też realnie.

Program wydarzenia

- godz. 11 – powitanie uczestników
- godz. 11.15 – wspólne zdjęcie
- godz. 11.30 – rozgrzewka
- godz. 11.45 – wejście do wody
- po kąpeli integracja przy ciepłej zupie i herbacie
- godz. 13 – zakończenie imprezy.

Szczegóły akcji Fundacji Ładne Historie na wroc.city/AkcjaMorsuj

Zakaz dla pieszych przy „sedesowcach”

Trwają prace przy remoncie esplanady przy słynnych wieżowcach przy pl. Grunwaldzkim. Rozbierane są schody, balustrady i podpory w części deptaku od ul. Curie-Skłodowskiej. Na miejscu pracuje ciężki sprzęt i dla bezpieczeństwa pieszych zamknięto tam ruch i część przejścia przez pl. Grunwaldzki. Chcąc przedostać się na południową część placu, trzeba przejść przez Curie-Skłodowskiej i skorzystać z pasów na wyspę z przystankami i z niej zejść np. w kierunku budynku politechniki.

Mimo że narożna część esplanady jest w remoncie, z pozostałej części deptaku można korzystać, wchodząc od zachodniej strony. Placówki handlowe i gastronomiczne pozostają czynne. Roboty rozbiórkowe i utrudnienia dla pieszych potrwać około trzech tygodni. Odbudowa natomiast może potrwać nawet trzy miesiące, ale wiele zależy od pogody.

Budowa AWW: zmiany na Mickiewicza

Kierowcy mogą już jeździć po skrzyżowaniu ul. Mickiewicza z Aleją Wielkiej Wyspy. Trwa natomiast rozbiórka jezdni tymczasowej, po której jeździli kierowcy po stronie południowej ulicy. Odbudowany zostanie tam między innymi wcześniej istniejący parking dla mieszkańców. Ten etap prac oznacza również zamknięcie wylotu ul. 8 Maja przy skrzyżowaniu z ul. Mickiewicza. Dla kierowców zostanie otwarty wjazd i wjazd z tej ulicy z AWW, zlokalizowany na wysokości ul. Kosynierów Gdyńskich.

Przez ostatnie tygodnie na tym skrzyżowaniu trwały skomplikowane prace przy przebudowie sieci wodno-kanalizacyjnych. Wrocławskie Inwestycje – spółka z ramienia miasta nadzorująca prace – podtrzymuje, że całą Aleję Wielkiej Wyspy jeździć będziemy już w grudniu tego roku.

Urbancard wychodzi do aglomeracji

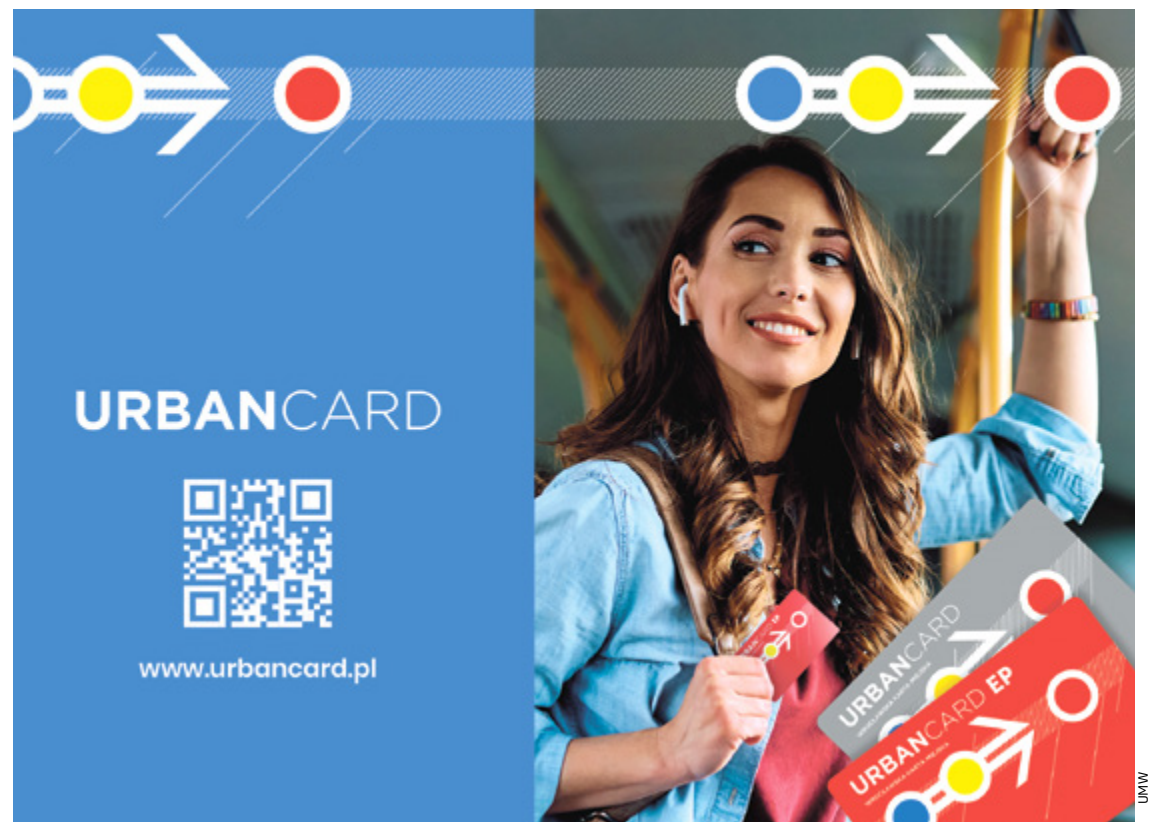
Jedziesz poza Wrocław? Wsiadasz tylko przednimi drzwiami, bilet sprzedaje ci kierowca. Koniec z tym! Teraz na niektórych liniach aglomeracyjnych będzie jak we Wrocławiu. Rusza pilotaż na 7 liniach.

Paulina Czarnota

Już 1 grudnia rozpocznie się pilotaż systemu biletowego URBANCARD Wrocławska Karta Miejska. W ramach pilotażu system obejmie gminę Czernica – na linii 920 oraz gminę Kąty Wrocławskie na liniach 907, 909, 927, 933, 947 i 967. – To przede wszystkim duże ułatwienie bo bilety będą do kupienia we wszystkich kanałach dystrybucji Urbancard a zbliżeniowo w kasownikach w pojeździe. Autobusy przyspieszą, bo kierowca nie będzie musiał zajmować się sprzedażą biletów – wyjaśnia Paulina Tyniec-Piszcz, dyrektor Wydziału Transportu Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Gdzie kupisz bilet?

Od 1 grudnia bilet będzie można kupić w autobusie za pomocą karty płatniczej z funkcją płatności zbliżeniowej i Elektronicznej Portmonetki na URBANCARD EP oraz przy użyciu aplikacji mobilnej (bilet jednorazowy kupisz dopiero po wprowadzeniu numeru bocznego pojazdu). Wszystkie rodzaje biletów będzie można nabyć w 160 automatach biletowych rozmiesz-

czonych na terenie Wrocławia, w około 200 punktach należących do sieci sprzedaży Mennicy Polskiej S.A. i przy użyciu aplikacji w telefonie (URBANCARD, SkyCash, mPay, Jakdojade, Mobil Solid Solution) i na www.urbancard.pl. Natomiast, gdy ktoś jest przyzwyczajony do papierowego biletu, będzie mógł go kupić także bezpośrednio w placówkach pocztowych. W Czernicy przy ul. Wojska Polskiego i w Kamieńcu Wrocławskim przy ul. Kolejowej 6. W gminie Kąty Wrocławskie w placówkach pocztowych przy ul. 1 Maja 20 i w Smolcu przy ul. Dworcowej 2.

Wsiądź do autobusu

– Integracja systemu oznacza uproszczenie systemu biletowego. Bilety będzie można kupić łatwo, szybko i na wiele sposobów. Gdy nałoży się na nią komfort powiązany z nowoczesnym taborem, to integracja staje się jednym z istotnych elementów promowania komunikacji zbiorowej, ponieważ bardziej przyjazna komunikacja miejska może zachęcić więcej osób do przesiadania się z samochodów na rzecz autobusów – mówi Elżbieta Maciąg z Wydziału Transportu UMW.

Uczniowie, osoby powyżej 65 r. ż. i inne osoby uprawnione do bezpłatnych przejazdów zachowują swoje uprawnienia. Ponadto bilet okresowy na linię międzygminną honorowany jest także na innych liniach we Wrocławiu, których trasa pokrywa się z trasą linii międzygminnej. Wszyscy, którzy mieli międzygminne bilety okresowe zakodowane na EM-kartach, zachowują swoją ważność do końca okresu obowiązywania. Pasażerowie posługujący się biletami okresowymi mogą też skorzystać z aplikacji mobilnej Urbancard, która wymaga jedynie założenia konta.

Testujemy podmiejskiego elektrobusa

UMW

Nowoczesny autobus już kursuje z Wrocławia do Kątów Wrocławskich

Pasażerowie wybranych kursów linii aglomeracyjnych sprawdzają elektrobuse. Można go spotkać na liniach 907, 927, 947.

Redakcja

Mercedes-Benz eCitaro, o którym mowa, ma dwoje podwójnych drzwi otwieranych na zewnątrz i znane pasażerom linii aglomeracyjnych w gminie Kąty Wr. systemy bezpieczeństwa. To asystent skrętu w prawo i aktywny asystent hamowania. Rolą obu systemów jest zwiększenie bezpieczeństwa najmniej chronionych użytkowników drogi, czyli pieszych i rowerzystów, a także pasażerów autobusu. Dodatkowo ten nowoczesny autobus ma cztery kamery rejestrujące oto-

czenie dookoła niego, co ułatwia manewrowanie w gorzej oświetlonych lokalizacjach. Takie rozwiązanie zwiększa bezpieczeństwo przechodniów i pozwala kierowcy zauważyć niewidoczne w pewnych warunkach przeszkody. Mercedes-Benz eCitaro został wyprodukowany w 2022 r. i jest wyposażony w 37 miejsc siedzących. To nie pierwszy autobus elektryczny testowany na liniach aglomeracyjnych. Jednocześnie Wrocław z partnerskimi gminami szykuje się do przetargu dzięki któremu takie autobusy mogą na wielu liniach pojawić się na stałe.

Koniec stania w korku, obwodnica Leśnicy gotowa

Od soboty 25 listopada można omijać ul. Średzką, jadąc nową obwodnicą Leśnicy – ul. 11 Listopada i al. Kaczorowskiego. Teraz tymi ulicami wiedzie droga krajowa nr 94 w kierunku Środy Śląskiej. Aby nie stać w korku w centrum Leśnicy, jadąc pierwszy raz, warto zdać się na oznakowanie, a nie na nawigację.

Bartosz Chochołowski

Początkowo trasą 94 z centrum miasta w kierunku Środy Śląskiej jedziemy tak, jak dotychczas, ul. Kosmonautów. Oddana kierowcom w sobotę obwodnica zaczyna się właśnie tutaj. Kosmonautów na odcinku od Glinianek do skrzyżowania z ul. Fieldorfa i nowo wybudowaną ul. 11 Listopada została przebudowana i poszerzona do czterech pasów.

Sprawniej na zachodzie

Na skrzyżowaniu działa sygnalizacja świetlna połączona z ITS-em. Droga 94 skręcamy z Kosmonautów w 11 Listopada. Przejeżdżamy przez rondo – skrzyżowanie z ul. Halicką – i wjeżdżamy na wiadukt nad torami kolejowymi. Za nim możemy zjechać w lewo w ul. Jerzmanowską, pojechać prosto na lotnisko,

albo skrócić w prawo w al. Kaczorowskiego, którą dotrzemy do Żar na zachodnich krańcach miasta. Na końcu obwodnicy również jest rondo, którym zjedziemy na Miękinie, Środę Śląską, Lubin czy Zieloną Górę. Co ważne, od Kosmonautów do wyjazdu z miasta mamy tylko dwie sygnalizacje świetlne, co zapewni płynny ruch, prawdopodobnie też w godzinach szczytu. Dzięki wiaduktowi nie grozi nam też zatrzymanie na kolejowych rogatkach. Za sprawą nowej 11 Listopada z Kosmonautów jest również bardzo szybki dojazd do lotniska czy dalej na Muchobór Wielki albo do Smolca.

Z nowej drogi korzystają też autobusy MPK. 107 z Jerzmanowa jedzie 11 Listopada, Fieldorfa aż na Pracze Odrzańskie. Zaś 148 nie jeździ już Żernicką do Małopolskiej, ale Jerzmanowską i 11 Listopada. Koszt inwestycji to ponad 181 mln zł, z czego ponad 134 mln zł dofinansowała UE.

Patrzmy na oznakowanie i drogowskazy

Sprawdzaliśmy w weekend oraz w poniedziałek, że nowej ul. 11 Listopada nie ma jeszcze na mapie Google'a. Adres, co prawda, jest, ale w szczerym polu. Dlatego ta nawigacja nie poprowadzi nas obwodnicą Leśnicy ani najszybszą trasą na lotnisko.

Po remoncie będzie bezpieczniej dla pieszych

Uwaga! Twa remont chodnika na ul. Jedności Narodowej. Prace są prowadzone na ok. 100-metrowym odcinku po południowo-wschodniej stronie ulicy, między wjazdem do garażu przy numerze 43 a rondem Anny German. Jeśli pogoda dopisze, to nowy chodnik będzie gotowy pod koniec roku.

Redakcja

Ulica Jedności Narodowej to jedna z ważniejszych arterii Nadodrza i Ołbina, osiedli charakteryzujących się piękną, XIX-wieczną zabudową. Partery zabytkowych kamienic mieszczą liczne sklepy spożywcze i przemysłowe, lokale usługowe oraz gastronomiczne, co sprawia, że ruch pieszy jest tu zawsze spory.

Podziemne sieci i chodniki również mają długi rodowód – są zbudowane z kamiennych płyt i kostki. Nawierzchnia jest w wielu miejscach uszkodzona (wybrzuszenia, pęknięcia), a w wypadku płyt, szczególnie podczas zimowych

opadów, także śliska. Dlatego remont poprawi bezpieczeństwo i komfort pieszych, zwłaszcza tych o ograniczonej sprawności.

Już widać pierwsze fragmenty nowej nawierzchni i zarysy nowej organizacji parkowania. Po stronie Cafe Równik i poczty miejsca skośne zastąpi zatoka z miejscami równoległymi. Wzdłuż nich zostanie wyznaczona droga rowerowa. Natomiast po drugiej stronie dotychczasowe parkowanie równoległe zostanie zamienione na skośne.

– Nawierzchnie nowego chodnika i zatoki postojowej w dużym stopniu będą nawiązywać do

zabytkowej zabudowy osiedla. Większość powstanie z granitu: zatoki z oczyszczonej kostki, która znajdowała się tu wcześniej, a droga rowerowa – z ciętych płytek (takich, jakie znamy np. z mostu. Oławskiego). Główne ciągi na chodniku ułożymy z nowych płyt betonowych, które będą otoczone kamienną kostką – mówi Tomasz Jankowski, rzecznik ZDiUM we Wrocławiu.

Roboty zaczęły się latem od przebudowy sieci MPWiK. W ramach inwestycji wyremontowane zostaną też fragmenty chodnika przy przejściach dla pieszych. Prace mają potrwać do końca tego roku. Ich koszt to ponad 500 tys. zł.

TOMASZ HOŁOD

Trwa układanie nowej nawierzchni chodnika na Jedności Narodowej

Woda to skarb, oszczędzaj go: uczy Akademia H₂O

Sala gimnastyczna Zespołu Szkolno-Przedszkolnego przy ul. Asfaltowej zamieniła się w wielkie laboratorium. Uczniowie przeprowadzili doświadczenia, które pokazały, jak niezwykle substancją jest woda. Rok szkolny dla ponad 6 tys. drugoklasistów zapowiada się niezwykle ciekawie. Właśnie stali się nowymi studentami Akademii H₂O.

I Agata Zięba

Wrocław, jako pierwszy w Polsce, postawił na kompleksową edukację ekologiczną najmłodszych. W szkołach podstawowych stolicy Dolnego Śląska każdy drugoklasista jest jednocześnie studentem Akademii H₂O. Uczniowie dowiadują się, skąd pochodzi woda na Ziemi, jaka jest różnica pomiędzy wodą słoną a słodką, czym jest susza i dlaczego warto pić kranówkę. Program edukacyjny od podstaw przygotowało Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji we Wrocławiu.

Ponad 13 tys. studentów

W ubiegłym roku szkolnym akademię ukończyło około 7,5 tys. dzieci. W tym roku do projektu dołączyło ponad 6 tys. drugoklasistów. Naukę wzbogacają plany edukacyjne, komiksy, filmy i animacje. Materiały zostały oparte o podstawę programową nauk przyrodniczych dla klas 1-3 szkół podstawowych.

– Edukacja ekologiczna to nie tylko nowy trend i moda, to nasz obowiązek. Branża wodociągowa jest ściśle związana ze środowiskiem naturalnym, z którego

Akademia H₂O rozpoczęła nowy rok akademicki z pompą w Zespole Szkolno-Przedszkolnym przy ul. Asfaltowej

czerpiemy najcenniejszy surowiec, jakim jest woda. Czujemy się więc zobowiązani, by odwdziżyć się naturze. Robimy to, edukując. Wierzimy, że Akademia H₂O sprawi, że wrocławskie dzieci staną się ambasadorami szacunku do środowiska w świecie – mówi Marcin Garcarz, wiceprezes MPWiK Wrocław.

Autorzy wrocławskiego projektu rozumieją, że niezbędne jest wspieranie poczucia odpowiedzialności za środowisko wśród najmłodszych mieszkańców Wrocławia.

Materiały do nauki można znaleźć na stronie internetowej wroc.city/AkademiaH2OMPWiK.

Inauguracja z pompą

Tegoroczna inauguracja Akademii H₂O zamieniła salę gimnastyczną Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 25 przy ul. Asfaltowej w ogromne laboratorium. Drugoklasiści ubrani w białe fartuszki wspólnie z ekspertami z MPWiK wykonywali doświadczenia z wodą w roli głównej.

– Działy się wielkie rzeczy. Dzieci eksperymentowały i doświadczały tego, co jest wpisane w DNA naszej placówki, czyli dowiedziały się, że trzeba chronić przyrodę. Im młodsze dzieci, tym więcej potrzeba doświadczenia i praktyki, bo przez to dzieci wyciągają najwięcej wniosków i dzięki temu uczą się – relacjonuje Dagmara Babczyńska, dyrektor ZSP nr 25.

Wszystkie doświadczenia zostały szczegółowo omówione w sposób przystępny dla dzieci. Na podobnych zasadach działa całoroczny projekt Akademii H₂O, który pokazuje, że nauka może być fantastyczną przygodą i pobudza chęć do poszukiwania wiedzy.

Projekt Akademia H₂O jest realizowany już nie tylko w szkołach podstawowych we Wrocławiu. Sukces i popularność Akademii przełożyły się na zainteresowanie ze strony innych samorządów. MPWiK dzieli się swoim know-how i udziela licencji na realizację projektu chętnym gminom, jednocześnie dopasowując materiały edukacyjne do potrzeb partnerów. Obecnie projekt realizują w swoich szkołach gminy: Czernica, Kąty Wrocławskie i Długołęka.

**ZMIEN
PIEC**

**Nie zwlekaj!
Czas ucieka!**

10 000 zł

na wymianę pieca
tylko do końca roku.
Złóż wniosek!

Więcej na
www.zmienpiec.pl
oraz numerem
71 799 6 799

Pięć lat VIII kadencji Rady Miejskiej Wrocławia

Sergiusz Kmiecik

Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – Wrocław Wspólna Sprawa, przewodniczący RMW

W ciągu 5 lat najbardziej cieszyła mnie możliwość spotykania się i rozmów z wrocławianami. Tylko w ostatnim czasie udało się przywrócić Wrocławowi dwa tereny poprzemysłowe, na Kowalch i Tarnogaju, żeby zbudować tu zielone osiedla. Wraz z mieszkańcami ustaliliśmy użytek ekologiczny w Lasku Oporowskim. A zmiany w funkcjonowaniu Młodzieżowej Rady Miasta, dały im większe możliwości wyrażania potrzeb młodzieży.

Właśnie minęło dokładnie 5 lat pracy wrocławskich radnych na rzecz miasta. Wszystkich poprosiliśmy z tej okazji o podsumowanie swojej działalności. Publikujemy wypowiedzi osób, które podzieliły się z nami swoimi przemyśleniami na temat tego, co im się udało w tym pięcioleciu.

Ósmą kadencję 19.11.2018 rozpoczęło 37 radnych i tylu samo skończyło, ale w międzyczasie było kilka zmian, np. trzech z nich zostało wiceprezydentami (Renata Granowska, Bartłomiej Ciążyński i Sebastian Lorenc),

dwóch zmarło: Jerzy Józef Skoczylas w grudniu 2022, a Andrzej Puzio – w styczniu 2023.

Od 2018 r. wybory samorządowe odbywają się co 5 lat. Ta kadencja została jednak wydłużona do

wiosny 2024, by uniknąć kumulacji wyborów parlamentarnych i samorządowych, do czego mogło dojść jesienią 2023.

Nowe wybory zostaną rozpisane między 31.03 a 23.04.2024 roku.

Radni miejscy Wrocławia pracują podczas sesji w sali im. Ignacego Jana Paderewskiego w Sukiennicach

OLEKSANDR POLIAKOWSKI

Ewa Wanda Wolak

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej RP, wiceprzewodnicząca RMW

Zabiegałam o: budowę buspassa na ul. Krzywoustego, kładki nad al. Sobieskiego, basenu (Zakrzów) i szkoły na Lipie Piotrowskiej; ■ przebudowę ul. Osobowickiej; żłobek na Sołtysowicach; ■ remonty szkół, ■ budowę kanalizacji (Kłokoczyce); ■ budowę CAL (Kowale); ■ zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych (ul. Grudziądzka, Łąka Mazurska); ■ powstanie rezerwatu na polach irygacyjnych.

Janusz Chudzik

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości

Jako przewodniczący Komisji Inicjatyw Gospodarczych, realizowałem założone przeze mnie projekty. Jestem pomysłodawcą powstania „Ryneczku Jemiołowa”. Jako członek Komisji Bezpieczeństwa, aktywnie działałem względem poprawy bezpieczeństwa infrastruktury drogowej (jezdnie, chodniki, oznakowania pionowe i poziome, ścieżki rowerowe). Czynnie wspieram wszelkie sprawy mieszkańców.

Czesław Cyrul

Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – Wrocław Wspólna Sprawa

To był czas dużych inwestycji: budowy dwóch linii tramwajowych, remontów torowisk, generalnej odnowy taboru MPK. Przybyło nam nowych mostów i ulic, a także tras rowerowych i terenów zielonych. Oczywiście jako radni powinniśmy pamiętać, że zawsze można zrobić jeszcze więcej. Jednak Wrocław zdał egzamin na dobrze zorganizowane miasto, gdy przyjmowaliśmy setki tysięcy uchodźców z Ukrainy.

Michał Górski

Klub Radnych Forum Jacka Sutryka – Wrocław Wspólna Sprawa

W tej kadencji, w imieniu mieszkańców, podjąłem kilkadziesiąt interwencji, składając w ich imieniu interpelacje, zapytania i pisma.

Największe sukcesy, jakie wspólnie udało nam się osiągnąć, to:

- budowa Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór,
- realizacja rozbudowy ul. Kosmonautów.

Paweł Karpiński

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej RP

W tej kadencji, zgodnie z wykształceniem, przewodniczę komisji zajmującej się ochroną środowiska, architekturą i nazewnictwem ulic. Pracuję też w Komisji Kultury i Współpracy z Zagranicą oraz w Komisji Rewizyjnej.

Jestem członkiem Rady ds. Ekologii i Zieleni przy Prezydencie oraz pracuję w Komitecie Sterującym Strategii Gospodarowania Wodami Opadowymi.

Marta Kozłowska

Klub Radnych Platformy Obywatelskiej RP

W obecnej kadencji RM z uwagi na moje wykształcenie podjęłam się pracy w Komisji Spraw Społecznych, Osiedli i Partycypacji (viceprzewodnicząca), w Komisji ds. Polityki Senioralnej, Zdrowia i Bezpieczeństwa i Komisji Rewizyjnej.

Pracuję również we Wrocławskiej Radzie ds. Równego Traktowania oraz Wrocławskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego.

W trzech słowach: zielono, komunikacyjnie i empatycznie

Pięć filarów tej kadencji i przedsięwzięcia, które je symbolizują. Dlaczego ważne dla wrocławian inwestycje nigdy się nie skończą, a dzieci nie chodzą na wagary – prezydent Wrocławia Jacek Sutryk podsumowuje 5 lat rządów w rozmowie z Bartoszem Chochołowskim.

Wyobraźmy sobie, że za 30 lat ktoś pana pyta, co pan zrobił dla Wrocławia. Od jakiej jednej inwestycji zacząłby pan opowieść?

Zacząłbym od podkreślenia, że kierowanie miastem zawsze powinno być jedną wielką inwestycją w jego przyszłość i rozwój. Żyjemy przecież w niezwykle dynamicznych czasach, w których zmieniają się nasze potrzeby i priorytety, zatem należy na nie reagować błyskawicznie. Wrocław ma też swoją wielowiekową historię, dlatego musimy myśleć o przyszłości, ale też nie zaniedbywać przeszłości, naszego dziedzictwa. Jesteśmy zbyt dużym ośrodkiem, bym mógł wymienić jedną inwestycję i przekonywać, że zmieniła życie wszystkich mieszkańców. Jedni czekali na tramwaj na Nowy Dwór, inni na Aleję Wielkiej Wyspy, a jeszcze inni na halę sportową przy ul. Raclawickiej, by tam znaleźć swój nowy, sportowy dom. Ale gdybyśmy się udali na wycieczkę po Wrocławiu, to z pewnością na niemal każdej ulicy dostrzegłbym coś, co udało się zmienić, co napawa nas dumą lub też wywołuje pewne uczucie niedosytu i każe konstruować plany na przyszłość.

To może wybierzmy się na taką wycieczkę i spróbujmy selekcjonować TOP 5 inwestycji. W jakim kierunku najpierw się udamy?

Poszedłbym w kierunku określenia pięciu priorytetów. Po pierwsze, komunikacja, dlatego wybierzmy się w stronę Nowego Dworu, bo symbolem prac nad komunikacją jest trasa autobusowo-tramwajowa, przeze mnie nazywana też TATR-em, a więc trasą autobusowo-tramwajowo-rowerową. A to dlatego, że również cykliści zyskali świetną, szybką i bezkolizyjną trasę dojazdową do centrum. W tej grupie inwestycji należy też umieścić tramwaj przez Popowice na Kozanów, będące na finiszu: Aleję Wielkiej Wyspy i obwodnicę Leśnicy czy też prace nad TAT-em na Jagodno.

Drugi priorytet to edukacja, czyli nasza przyszłość. Tutaj za symboliczną uważam budowę zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Asfaltowej.

Dlaczego akurat tę inwestycję?

Bo – żartując – z tak nowoczesnej szkoły nie chce się po prostu uciekać na wagary... Ale, jak mówię, to tylko symbol. Powstały też przedszkola przy Dębickiej i Hallera, żłobki przy Sygnałowej i Sołtyświce, a wiele placówek rozbudowaliśmy. Nie sposób też nie wspomnieć o przepięknym, funkcjonalnym kompleksie sportowym w XIII LO przy ul. Hauke-Bosaka. Oczywiście musieliśmy też poprawić komfort uczących się w starszych placówkach. Dlatego wydaliśmy w sumie 360 mln zł na remonty w szkołach, przedszkolach i żłobkach.

Trzeci filar tej kadencji?

Zielony Wrocław – hasło, pod którym kryje się szereg różnej maści inwestycji. To z jednej strony 53 nowe parki i zieleńce, a także proces przekształcania pól irygacyjnych na Osobowicach w rezerwat przyrody. To operacja zazieleniająca pl. Nowy Targ, ale też 12 tysięcy wymienionych pieców starej generacji i 235 budynków podłączonych do bardziej ekologicznego ogrzewania. Zielony Wrocław to także 33 miejskie działki zabezpieczone przed zabudową, ale też 253 nowe autobusy, spełniające najwyższe normy jakości spalin i elektryczne.

Priorytet numer cztery to szeroko rozumiane zdrowie. Poprawiamy jakość powietrza wy-

mieniając kopciuchy, tworzymy nowe programy zdrowotne, ale także przestrzenie, które sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi. Wspomnę tylko te nowo powstałe miejsca: skateparki przy Sukielickiej, Ślężnej, Królewskiej i Bacciarrellego, halę sportów walki przy Raclawickiej, aquapark na Brochowie, hale tenisowe przy Pułtuskiej i Trwałej, KGHM Ślężę Arenę na Kłokoczykach, Centrum Sportów i Sołtyświce.

Wrotkarskich przy Sukielickiej, oświetloną trasę spacerowo-biegową na Partynicach. Przed nami budowa Wrocławskiego Centrum Sportu na Nowych Żernikach. Wszystko po to, by szczególnie młodzi wrocławianie zadbać o ruch, o zdrowie, o aktywny wypoczynek.

Priorytet numer pięć?

Nazwałbym go „Wrocław z empatią”. To szeroko rozumiana współpraca i pomoc.

Do poszanowania wrocławskich seniorów, którzy są naszym dobrem i naszą wartością. Dlatego obejmujemy ich badaniami profilaktycznymi, zapewniamy bezpłatne przejazdy taksówkami, tworzymy Centra Aktywności Lokalnej, organizujemy kilkutygodniowe Wrocławskie Dni Seniora. Ważna jest także partycypacja, na którą przeznaczaliśmy przez pięć lat 183 mln zł: Wrocławski Budżet Obywatelski, Fundusz Osiedlowy, Mikrogranty.

Wreszcie stworzyliśmy programy lojalnościowe Nasz Wrocław i Nasz Wrocław Max, by nasi mieszkańcy mogli korzystać z miasta tanio i dużo. Dość powiedzieć, że suma rocznych zniżek, jakie może otrzymać uczestnik programu, to ponad 2,5 tys. zł. W sumie, od początku funkcjonowania programu Nasz Wrocław, mieszkańcy na bezpłatnych wejściach zaoszczędzili po-

nad 7 mln zł! Wrocławska empatia to także pomoc naszym wschodnim sąsiadom, którzy uciekli do Wrocławia przed szaleństwem wojny. I tu po raz kolejny składam wielkie ukłony dla wrocławian, którzy za-

reago-

Ma pan „w portfolio” sztandarowe, olbrzymie inwestycje, jednak muszę zadać standardowe pytanie, które jest obowiązkowe przy podsumowaniach: co

panu nie wyszło? Największa porażka?

Moi współpracownicy doskonale wiedzą, że ciągle widzę to, czego jeszcze nie udało się zrobić, co wymaga poprawy, korekty, bo kocham nasze miasto i chcę jak najlepiej dla naszych mieszkańców. Ale jestem także realistą. Przypomnę, że już pięć lat temu w kampanii wyborczej ostrzegałem: niezależnie od sił i środków zaangażowanych w realizację miejskich działań nie „zawijemy Wrocławia na kokardkę”.

Każda inwestycja wywołuje głód kolejnych.

Dokładnie tak! Każdy projekt społeczny, każdy udany remont wyzwoli głód kolejnych działań na okolicznych osiedlach i... to bardzo dobrze! Marzenia i pragnienia mieszkańców rozwijają Wrocław, poprawiając komfort życia nas wszystkich. Ja również chciałbym poprawić wszystko od razu, choć nie jest to możliwe, a życie potrafi nas zaskakiwać. Podczas ostatnich pięciu lat zaskoczyły nas przecież pandemia i wojna na Ukrainie. Zaskoczyło nas, że rząd PiS odebrał samorządom dochody własne, czyli wrocławianie stracili 1,2 mld zł! Bo to były przecież pie-

niądze z podatków wrocławian, które polityczną decyzją nie trafiły do miejskiego budżetu. Co można by zrobić za ten miliard...

A jeśli zapytam o konkretny projekt, którego nie udało się zrealizować?

Żałuję, że wciąż nie powstała kolej aglomeracyjna z prawdziwego zdarzenia. Najpierw urząd marszałkowski, który jest rządzony przez koalicję PiS-Bezpartyjni, przedstawił nierealne oczekiwania finansowe. Później premier Mateusz Morawiecki skasował rewitalizację Wrocławskiego Węzła Kolejowego z projektów priorytetowych. Na szczęście zaraz będziemy mieli nowy rząd, a wiosną wybory samorządowe. Ufam, że z nowymi partnerami wrócimy do realizacji kluczowego projektu, jakim jest kolej aglomeracyjna.

Przejdźmy do kampanii wyborczej, która ruszy za kilka miesięcy. Zapewne padnie argument, że każdy inny prezydent również zrealizowałby inwestycje, o których pan mówił, a jeszcze może zrobiłby to lepiej albo więcej. Jak pan będzie odpowiadał na taki zarzut?

Nie chciałbym tracić czasu na tego typu jałowe dyskusje, bo niczego nie wnoszą. Powiem tylko dwie rzeczy: po pierwsze, pracuję niemal przez całą dobę, 7 dni w tygodniu, daję z siebie wszystko, by rozwijać ukochany Wrocław. Po drugie, warto pamiętać, że była to najtrudniejsza kadencja w historii polskiego samorządu.

Zaczęło się od strajku nauczycieli w 2019 roku, kiedy to w krótkim czasie organizowaliśmy opiekę zastępczą dla wrocławskich uczniów, solidaryzując się z postulatami podnoszonymi przez środowisko pedagogów. Rok

2020 to wspomniana pandemia Covid-19, która właściwie na dwa długie lata sparaliżowała życie społeczne w ogóle. I gdy już się wydawało, że wychodzimy na prostą, Putin postanowił rozwinąć prowadzoną z Ukrainą od 2014 roku wojnę hybrydową w pełnoskalowy konflikt. Wskutek tej zbrodniczej napaści Polska i Wrocław zmierzyły się z niespotykanym w naszej historii kryzysem uchodźczym. Ta sama zbrodnica agresja Rosji wpędziła Europę w kryzys energetyczny i skokowy wzrost cen prądu, gazu i paliw. A jakby tego wszystkiego było mało, rząd wprowadził szereg „deform” centralizujących państwo, ograniczających samorządność i odcinających nas wszystkich od miliardowych dotacji z Unii Europejskiej. Mimo niepewnych czasów i braku funduszy Wrocław ruszył

do przodu. Każdego dnia miasto się zmienia, bo cel jest jeden: ciągła poprawa jakości życia mieszkańców.

Wrocławianie chcą komunikacji tramwajowej. To nie tylko słynne Jagodno, ale właściwie niemal każde osiedle chciałoby tramwaj. To rzeczywiście świetny środek transportu. Co już się dzieje w tym temacie?

Sprawna komunikacja to podstawa miasta dobrego do życia. Dlatego w ciągu czterech lat na remonty torowisk i przebudowę zajezdni w ramach tzw. TORY-wolucji wydaliśmy ponad 360 mln zł. Zmodernizowaliśmy lub wybudowaliśmy przeszło 60 km torowisk w tak istotnych miejscach, jak pl. Jana Pawła II, skrzyżowanie przy pl. Dominikańskim, okolice Dworca Głównego. Wybudowaliśmy linię na Nowy Dwór i tę przez Szczepin i Popowice. A po nowych zielo-

nym torowisku jedziemy teraz na Hallera, Kosmonautów czy Żmigrodzkiej. Miejsc, gdzie przeprowadziliśmy TORY-wolucję, było łącznie 58. Przed nami jeszcze dokończenie projektu tramwaju na Maślice, a konkretną zapowiedź tramwaju na Swojczyce jest już ułożone torowisko na nowych mostach Chrobrego. To są fakty.

Po AWW, obwodnicy Leśnicy, mostach Chrobrego, jakie będą duże inwestycje dla kierowców?

Program, który prezentowałem startując na stanowisko prezydenta Wrocławia, przewidywany był na 10 lat. Jesteśmy na półmetku, bo wciąż budujemy, modernizujemy i zmieniamy. Cieszymy się z nowych linii tramwajowych, ale już budujemy nową – trasę autobusowo-tramwajową na Jagodno. Za 22 miesiące pojadą nią autobusy, a gdy tylko pojawi się możliwość techniczna – także tramwaje. Otworzyliśmy ul. 11 Listopada, czyli obwodnicę Leśnicy na zachodzie Wrocławia. A na wschodzie miasta kończymy Aleję Wielkiej Wyspy. Dopełniamy nią połączenie obwodowe Krzyków z Biskupinem i Sępólnem. Na Pomorskiej w listopadzie testowo pojechały już tramwaje. Cała ulica będzie gotowa wiosną.

A jakie są pana plany na potencjalną kolejną pięcioletkę?

Skupiam się przede wszystkim na trwających realizacjach. Przecież w tak dużym mieście każdego dnia należy podejmować dziesiątki decyzji, które wprost, albo pośrednio, mają wpływ na życie niemal miliona mieszkańców. Planuję? Nadal formatować Wrocław z duchem czasu i patrzeć daleko do przodu. Ja patrzę z coraz większym optymizmem, bo po wyborach z 15.10 do kraju wraca normalność, a do samorządów – samorządność. To jeden z punktów umowy koalicyjnej przyszłego rządu. Dla mnie osobiście jeden z ważniejszych, o ile nie najważniejszych. Bo dzięki niemu nie zatrzymamy się z budową naszego pięknego Wrocławia – miasta, które jest wielkie dzięki energii jego mieszkańców.

wali na wybuch pełnoskalowej wojny od razu przyjmując do swoich domów tysiące obywateli Ukrainy.

Jacek Sutryk został zaprzysiężony na prezydenta Wrocławia 19 listopada 2018 roku

Jarosław Krauze

Przewodniczący Klubu Radnych
Forum Jacka Sutryka – Wrocław
Wspólna Sprawa

Nasz klub ma wiele sukcesów: 100 km nowych tras rowerowych i kontrpasów, 63 km nowych i zmodernizowanych torów, nowe autobusy i tramwaje; przyjęcie do wrocławskich placówek oświatowych 10 tys. uczniów z Ukrainy, utworzenie 7300 nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach; wybudowanie nowych obiektów sportowych, utworzenie parków, placów zabaw; uatrakcyjnienie oferty zajęć dla seniorów (uruchomienie Przestrzeni Trzeciego Wieku na pl. Solidarności).

Mirosław Lach

Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –
Wrocław Wspólna Sprawa

Do najważniejszych inicjatyw obecnej kadencji, w których realizacji brałem udział należą: ■ doprowadzenie do współpracy środowiska spółdzielni mieszkaniowej z władzami miasta; ■ powołanie przez prezydenta Wrocławia Rady Spółdzielni Mieszkaniowej do konsultacji i działań w ramach wspólnych inwestycji osiedlowych (wspólne podwórka, chodniki, drogi osiedlowe, trawniki); ■ powołanie Doradcy Prezydenta do spraw Spółdzielni Mieszkaniowych.

Michał Młyńczak

Przewodniczący Klubu Radnych
Platformy Obywatelskiej RP

Mandat Radnego w Radzie Miejskiej Wrocławia pełnię od 2018 r.

Jestem wiceprzewodniczącym Komisji Zrównoważonego Rozwoju, Architektury i Ochrony Środowiska, która zajmuje się między innymi kształtowaniem polityki przestrzennej miasta, a także członkiem Komisji Gospodarki Komunalnej, opiniującej uchwały z zakresu spraw muncypalnych, i Komisji Statutowej, dbającej o zgodność z prawem projektów uchwał.

Tomasz Motyka

Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –
Wrocław Wspólna Sprawa

Jestem współautorem programu detekcji satelitarnej powierzchni wielkoużytkowej dla Wrocławia. Od dwóch lat miasto dzięki temu ściąga należne podatki. Za rok 2022 to dodatkowy przychód dla miasta ok. 4 mln zł. Jestem też inicjatorem budowy pasieki miejskiej na Wojnowie. Dzięki mojej interpelacji udało się wyremontować szatnie i sale w Sportowej SP im. nr 46 przy ul. Ścinawskiej. Zorganizowałem akcję plogingową „Biegaj i sprzątaj z Olimpijczykiem” (tereny nad Odrą).

Jacek Ossowski

Klub Radnych Forum Jacka Sutryka –
Wrocław Wspólna Sprawa

W tej kadencji mandat radnego objąłem w marcu 2023 r. Moja aktywność jako radnego związana jest ze współpracą prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka ze środowiskiem akademickim. Te działania obejmują między innymi współpracę z Wrocławskim Centrum Akademickim i szkołami wyższymi we Wrocławiu. Dotyczą na przykład stypendiów studenckich, udziału w wydarzeniach uniwersyteckich oraz różnych form wsparcia inicjatyw akademickich.

Robert Pieńkowski

Klub Radnych Prawa
i Sprawiedliwości

Jest nauczycielem, jego doświadczenie owocuje w Komisji Edukacji, Młodzieży i Sportu. Angażuję się w Komisji Kultury i Współpracy z Zagranicą.

Walczy o podnoszenie jakości szkół i placówek kultury. W Radzie Seniorów zabiega o potrzeby najstarszych mieszkańców Wrocławia. Często reprezentuje Radę podczas uroczystości patriotycznych. Nie boi się merytorycznie skrytykować działań prezydenta Jacka Sutryka.

Dariusz Piwoński

Klub Radnych Prawa
i Sprawiedliwości

Projekty, które zostały zrealizowane z moim udziałem: ■ zakup autobusów elektrycznych przez Gminę Wrocław i dofinansowanie tej inwestycji z NFOŚiGW (46 mln zł), ■ powstanie Centrum Obsługi Mieszkańca w Centrum Handlowym Magnolia przy ul. Legnickiej, ■ nowy wybieg dla psów na osiedlu Kozanów; ■ wsparcie – wraz z posłem Przemysławem Czarneckim – Akademii Piłkarskiej Śląska Wrocław; ■ wsparcie rodziców na osiedlu Gądów przeciw zamknięciu przedszkola.

Agnieszka Rybczak

Klub Radnych Platformy
Obywatelskiej RP

Dbalam o jakość wrocławskiej edukacji i infrastruktury sportowej (nowe szkoły i przedszkola, remonty). Podejmowałam starania o poprawę jakości życia na wrocławskich osiedlach, np. poprzez montaż progów zwalniających, oznakowanie przejść dla pieszych, polepszanie stanu wnętrza podwórzowych. Zabiegałam o utworzenie parku Henrykowskiego i o zabezpieczenie terenu Lasu Kuźnickiego. Spotykałam się z uczniami (edukacja samorządowa).

Edyta Skuła

Klub Radnych Platformy
Obywatelskiej RP

Uważam, że każdy przyjęty i zrealizowany projekt jest wspólnym osiągnięciem Rady. Zabiegałam o: ■ budowę przejścia pieszo-rowerowego przez torowisko na ul. Agrestowej; ■ doświetlenie przejść dla pieszych (Wojszyce, Ołtaszyn); ■ przebudowę ul. Zabrodzkiej; ■ budowę oświetlenia i chodnika ul. Kutrzeby; ■ budowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, ul. Zwycięska, ■ remont ul. Mościckiego, ■ budowę infrastruktury pieszo-rowerowej od ronda Bednarza do ul. Wspólnej.

Igor Wójcik

Klub Radnych Platformy
Obywatelskiej RP

Mandat radnego Wrocławia objąłem w II 2023. Za swój sukces uznaję w miarę skuteczną walkę o czystość i porządek w mieście (Stare Miasto, Nadodrże, Przedmieście Świdnickie, Grabiszyn). Nawet niepozornie błahе problemy, jak brak koszy na śmieci czy dziurawe chodniki, są ważne. Aktualnie staram się rozwiązać absurdalną sprawę montażu platformy dla niepełnosprawnych z jednej tylko strony przejścia podziemnego pod skrzyżowaniem przy pl. Dominikańskim.

Europejskie dzieło sztuki w katedrze na Ostrowie

W dobie baroku do wrocławskiej katedry dobudowano dwie kaplice. W XVII w. własną kaplicę grobową ufundował kardynał Fryderyk z Hesji. W następnym stuleciu symetrycznie, po stronie północnej, swoją wznosił biskup Franciszek Ludwik Neuburg – brat cesarzowej Eleonory. Zaprojektowana przez mistrza Erlacha jest dziełem sztuki!

Juliusz Woźny

Miejsce pochówku dla cesarskiego szwagra zaprojektował sam Johann Bernard Fischer von Erlach – prawdziwa gwiazda wśród austriackich architektów. To on jest autorem słynnego Pałacu Schonbrunn, którym austriacki cesarz chciał zakasować pałac w Wersalu. Jego dziełem jest też wiedeński kościół św. Karola Boromeusza.

19-letni biskup

Franciszek Ludwik biskupem wrocławskim został mając zaledwie 19 lat. Jednocześnie pełnił godność elektora, czyli był jednym z kilku austriackich arystokratów, którzy mieli prawo wybierać cesarza i arcybiskupa Trewiru. Był także, uwaga, uwaga! Wielkim Mistrzem zakonu krzyżackiego i sprawował funkcję arcykanclerza Rzeszy Niemieckiej.

Biskup Franciszek był wielkim czcicielem Najświętszego Sakramentu – dlatego jego kaplica grobowa ma takie właśnie wezwanie. Rzeźby dla miejsca wiecznego spoczynku biskupa wykonał sam Ferdynand Maksymilian Brokoff, najslawniejszy czeski barokowy rzeźbiarz, freski są dziełem Carlo Carlone, specjalisty z Italii. We wnętrzu zawisły też dwa wspa-

WROCLAW TV (2), WIKIPEDIA (1)

Juliusz Woźny zdradza w filmie tajemnice kaplicy grobowej biskupa Franciszka Ludwika Neuburga

olejne flamandzkiego malarza Johana Franza de Backera.

Był znakomitym gospodarzem, zatem stać go było na to, aby zapłacić za miejsce swego spoczynku 200 000 reńskich guldenów.

Oko gospodarza

Biskup odebrał staranne wykształcenie. Był znakomitym teologiem, nie ma wątpliwości, że osobiście opracowywał program ikonograficzny swojej kap-

plicy grobowej. Budowla powstała w latach 1716–1724, biskup zmarł w roku 1732, zatem nie tylko zadbał o każdy szczegół, ale też musiał niejednokrotnie bywać na miejscu swego ostatniego spoczynku już po jego ukończeniu.

Kaplica ma czworo drzwi. Tylko jedno z nich są prawdziwe – pozostałe to jedynie dekoracja dla zachowania ścisłej symetrii wnętrza. Wszystkie z nich wieńczą tak zwane supraporty, czyli rzeźbione kompozycje. Jest to kaplica grobowa, więc rzeźby ukazują kres ludzkiej wędrówki na tym świecie – Cztery Rzeczy Ostateczne: w centrum każdej kompozycji umieszczono medaliony ukazujące kolejno Śmierć, Sąd Ostateczny, Piekło i Niebo.

Towarzyszą im po dwa putta, będące komentarzem. Na przykład płaskorzeźbie ukazującej męki piekielne towarzyszą dwa rozpacające bobasy.

Najważniejszym elementem wnętrza jest oczywiście wspaniałe dekorowany ołtarz – wszak kaplica nosi wezwanie Najświętszego Sakramentu. Ponad tabernakulum umieszczono wizerunek Arki Przymierza, zwieńczonej wyobrażeniem promienistego słońca. Arka Przymierza w tym kontekście jest prefiguracją, czyli zapowiedzią Eucharystii, natomiast słońce symbolizuje Chrystusa, który w Ewangelii został nazwany Wschodzącym Słońcem.

Najwyższy poziom

Po obu stronach umieszczono fenomenalne pod względem

artystycznym figury Mojżesza i Aarona. Tu nie ma wątpliwości – to najwyższy poziom sztuki europejskiej. Tematyczny wątek Najświętszego Sakramentu podejmują dwa olejne obrazy de Backera na ścianach bocznych. Naprzeciw „Ostatniej wieczery” umieszczono jej zapowiedź – „Ofiarę Melchizedeka”.

Kolejne cztery kompozycje, tym razem malarskie, umieszczone zostały na pendentywach, czyli elementach wspierających kopułę. Zobaczmy tam wizerunki czterech ewangelistów i czterech ojców Kościoła, autorstwa Carlo Carlone.

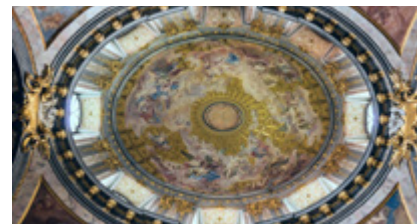
Malowidła tego artysty wypełniają także kopułę. W niebieskich przestrzeniach rozgrywa się dramatyczna scena strącenia potępionych aniołów. Skomplikowany wykład, będący apoteozą Eucharystii nasuwa podejrzenie, że potępienie, spadające na zbuntowanych aniołów, może dotyczyć też heretyków sprzeciwiających się naukom Kościoła katolickiego. Wszak na całym Śląsku trwały gwałtowne spory między protestantami i katolikami.

Wbrew temu, co można sądzić na podstawie wspomnianego malowidła, biskup w swych relacjach z protestantami nastawiony był ugodowo. W roku 1702, na mocy konwencji z Altranstädt, zwrócił im 122 świątynie. Franciszek Ludwik w dziejach biskupstwa wrocławskiego zapisał się znakomicie. Idąc od strony mostu Tumskiego ku katedrze mijamy stojący po lewej stronie imponujący gmach sierocińca dla dzieci szlacheckich, zwany „Orphanotropheum”, ufundowany przez biskupa Franciszka. Zatem tworząc dla siebie wspaniałe miejsce spoczynku, starał się jednocześnie zasłużyć na zbawienie, troszcząc się o innych.

Barok to symetria, więc skoro po jednej stronie stanęła kaplica, po drugiej musiała wkrótce stanąć druga

➤ Zobacz wideo na WROCLAW TV

Nowe boisko na Nowym Dworze

Zarząd Inwestycji Miejskich zakończył prace przy realizacji zwycięskiego projektu „113 na sportowo” w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. Uczniowie z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 przy ul. Zemskiej 16c mogą już korzystać z nowego boiska ze sztucznej nawierzchni do gry w koszykówkę, piłkę ręczną i piłkę nożną. Koszt prac to blisko 1,5 mln zł. Wcześniej, na terenie ZSP 1 (również w ramach WBO) wybudowano w miejscu rozebranego amfiteatru dwa szkolne boiska wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni EPDM – jedno do siatkówki i badmintonu oraz drugie do koszykówki i siatkówki.

Przyjdź, zobacz, kup! Pchli Targ na Ptasiej

Lubisz szperać wśród stosów książek, oglądać talerze i wazoniki w stylu retro, szukać niebanalnych przedmiotów z duszą? A może masz do sprzedania coś, co mogłoby się stać skarbem dla innych? W każdą drugą sobotę miesiąca zaglądaj na Pchli targ na Ptasiej. Najbliższy 9 grudnia w godz. 8-13. Dokładna lokalizacja targowiska: zbieg ulic Ptasiej i Sroczej. Udział jest bezpłatny, zarówno dla odwiedzających, jak i dla osób, które chcą się na nim wystawić. Nie obowiązują zapisy, przyjdź, wystaw się i daj przedmiotom drugie życie!

Stwórz wianek świąteczny

Tym razem wianki w klimacie zimy i świąt pomoże skomponować Ela Pindral z Wojszyckiej Sóweczki. Możecie liczyć na mocną dawkę inspiracji, ale i patentów, np. jak przyrządzić ozdoby, żeby nic nie pospadało. Na warsztaty z tworzenia wianków świątecznych zaprasza 4 grudnia (poniedziałek) Brochowskie Centrum Aktywności Lokalnej, ul. Koreańska 1a. Start o godz. 17. Wstęp jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy poprzez formularz: wroc.city/WarsztatyWianki-Swiateczne.

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Co dalej z Trójkątem? Przyjdź podyskutować

Jak powinny wyglądać obiekty małej architektury miejskiej i drogowej? Podczas debaty „Co dalej z Trójkątem?” będzie mowa o infrastrukturze osiedla i koniecznych inwestycjach. Bo mieszkańcy Przedmieścia Oławskiego oprócz świętowania raz do roku podczas Dni Trójkąta myślą na co dzień o tym, jak ich osiedle powinno wyglądać.

Paulina Czarnota

Tematy spotkania będą dotyczyć ważnych dla osiedla i miasta ulic: Kościuszki, Pułaskiego i Komuny Paryskiej. Te trzy ulice łączą się ze sobą i oddziałują na siebie nawzajem. Są wlotami i wylotami z osiedla. Pełnią głównie funkcję dróg tranzytowych. Kolejne etapy ich zagospodarowania są dużym wyzwaniem szczególnie w zakresie ochrony dziedzictwa i wartości historycznych. Mieszkańcy Przedmieścia Oławskiego chcą mieć wpływ na to, co dzieje się w ich otoczeniu. Dlatego Koalicja Oław-

W tym roku mieszkańcy osiedla znów mogli bawić się podczas Dni Trójkąta, w programie było silent disco

ska organizuje debatę **29.11, godz. 18** w Centrum na Przedmieściu, ul. Prądyńskiego 39A. Wezmą w niej udział: Elżbieta Urbanek, dyrek-

tor Departamentu Infrastruktury i Transportu UMW, Daniel Gibski, Dolnośląski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Joanna Szumiela,

przewodnicząca Zarządu Osiedla Przedmieście Oławskie, i Grzegorz Ludwig, radny Osiedla Przedmieście Oławskie.

PSIE POLE-ZAWIDAWIE

Jazz zabrzmie nad Widawą. Kto zagra na scenie?

Centrum Biblioteczno-Kulturalne Fama zaprasza na koncerty z cyklu Jazz Nad Widawą. W pierwszy weekend grudnia wystąpią: Adam Bałdych i Krzysztof Dys (piątek), Kacper Popek Band (sobota) i Tomasz Chudyk (niedziela). Bilety są już w sprzedaży.

Paulina Czarnota

– Nie możemy się już doczekać Jazzu Nad Widawą. Fama ma świetnie brzmiącą salę widowiskową, która aż prosi się o mistrzowskie występy. Tacy artyści, jak Adam Bałdych, Kacper Popek czy Tomasz Chudyk gwarantują publiczności wrażenia muzyczne na najwyższym poziomie – zaprasza Jan Samołyk, organizator wydarzeń kulturalnych w CBK Fama przy ul. Krzywoustego 286.

Kto zagra na scenie?

■ **1.12, pt., godz. 19** – zagra skrzypek Adam Bałdych w duecie z pianistą Krzysztofem Dysem. Bałdych podkreśla, że duet to wyjątkowe spotkanie artystów na scenie. – To szansa na maksymalne sprawdze-

1 grudnia na scenie FAMY wystąpi Adam Bałdych z Krzysztofem Dysem

nie siebie, wyzwania i eksperymenty – twierdzi.

■ **2.12, sb., godz. 19** – wystąpi perkusista i kompozytor Kacper Popek z kwartetem jazzowym. Zespół powstał w 2010 roku z inicjatywy Kacpra Popka w związku z koncertem dyplomowym na Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

■ **3.12, ndz., godz. 19** – wystąpi pianista jazzowy Tomasz Chudyk. Artysta zaprezentuje własne kompozycje i jazzowe aranżacje utworów reprezentujących różne gatunki muzyczne. Chudyk to wielokrotny laureat przeglądów muzycznych w Polsce i za granicą.

➤ Bilety są już w sprzedaży na biletyna.pl.

Dzieło światowej sławy artysty zostało odnalezione!

Wacław Szpakowski z wykształcenia był architektem, jednak na całym świecie sławę przyniosły mu jego rysunki tworzone za pomocą jednej, nieprzerwanej linii. We Wrocławiu dokonano właśnie wielkiego odkrycia – jedna z jego prac zachowała się (pod warstwami farb i płyt gipsowo-kartonowych) w domu kultury na Nowym Dworze.

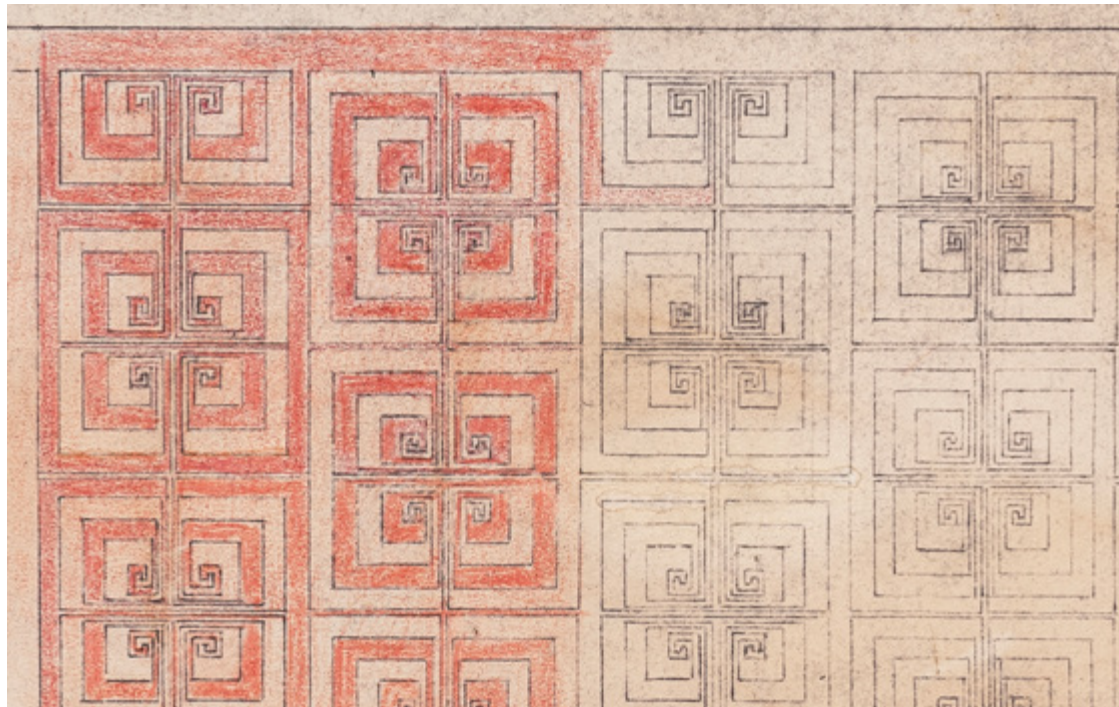
Robert Migdał

Wacław Szpakowski mieszkał we Wrocławiu od 1945 roku, aż do śmierci w 1973. Jako twórca rysunkowych „linii rytmicznych” jest uznawany za jednego z pionierów sztuki abstrakcyjnej w skali światowej.

Od Wrocławia po Nowy Jork

– Jego dzieła znajdują się w Muzeum Sztuki w Łodzi i w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Jego prace brały udział w wielu wystawach polskiej sztuki za granicą, w tym na „Presences Polonaises” w Centrum Pompidou w Paryżu (1983), „Europa, Europa” w Bonn (1994). Pokazane zostały także na wystawie „Inventing Abstraction 1910–1925”, w Museum of Modern Art w Nowym Jorku – opowiada Łukasz Kujawski, wrocławianin, wnuk Wacława Szpakowskiego.

Teraz okazuje się, że jego potężne dzieło – plafon – które zaprojektował dla wrocławskiego Domu Kultury Pafawag – istnieje nie tylko na papierowym projekcie, ale w rzeczywistości. Był przez lata ukryty na suficie sali widowiskowej w Centrum Kultury Wrocław Zachód na Nowym Dworze przy ul. Chociebuskiej

Plafon widowni – projekt dzieła autorstwa Wacława Szpakowskiego w dawnym domu kultury Pafawag

(dawny Dom Kultury Pafawag). – Wszystko zaczęło się rok temu. Wtedy we Wrocławiu, w BWA, została otwarta wystawa „Kowalscy muszą wypocząć”. I tam, przy okazji opowieści o czasie wolnym pracowników Pafawagu, pojawił się na wystawie projekt plafonu autorstwa Wacława Szpakowskiego, który zaprojektował dla Domu Kultury Pafawag w 1952 roku – opowiada Elwira Szwedo-Mazurkiewicz, dyrektorka Centrum Kultury Wrocław Zachód.

Pierwszy pomysł, żeby spróbować poszukać dzieła Wacława Szpakowskiego w budynku domu kultury przy Chociebuskiej, rzuciła Iwona Kałuża, która była kuratorką wystawy „Kowalscy muszą wypocząć”. – Zrobiliśmy cztery odkrywki i okazało się, że ten plafon u nas rzeczywiście jest – wspomina Szwedo-Mazurkiewicz.

Nowa historia badań

– To superważne wydarzenie, bo kiedy Elwira zadzwoniła do nas, że jest prawdopodobnie takie znalezisko, to podeszliśmy do tego z dużym niepokojem i niepewnością „czy to na pewno jest TO” – wspomina Michał Duda, dyrektor Muzeum Architektury we Wrocławiu. – Ale w momencie, kiedy okazało się, że na 99 procent to, co widzimy pod gips-kartonem, to jest właśnie to coś, co zaprojektował Wacław Szpakowski, to według nas otworzyła się nowa historia badań nad jego dokonaniem.

Dyrektor ma nadzieję, że to jest dopiero początek odkryć dzieł Szpakowskiego we Wrocławiu. – Takich prac było więcej: być może zachowała się np. jego praca w przedszkolu przy Narcyzowej (dla dzieci pracowników Pafawagu – przyp. red.), ale tak naprawdę to plafon dla domu kultury Pafawag to było największe dzieło życia Szpakowskiego, jeśli chodzi o malarstwo monumentalne – mówi

dyr. Muzeum Architektury. I dodaje: – Największą wartością jest to, że my tu, we Wrocławiu,

Wacław Szpakowski (1883-1973), archiwum rodzinne: www.waclaw-szpakowski.pl

mamy jego dzieło „w realu”, a nie tylko projekty, kartki papieru pokryte pajęczyną.

Pierwszych odkryć (w czterech miejscach) dokonał Piotr Pelc z pracowni konserwacji zabytków. – Podchodziliśmy do tych poszukiwań bardzo ostrożnie. Dopiero za czwartym razem udało nam się te namalowane linie odkryć – wspomina Pelc. – Mielśmy trochę szczęścia, że zachowało się to malarstwo Szpakowskiego: ludzie, którzy robili wcześniej remonty w tym miejscu, nie byli za bardzo pracowici – kładli kolejne warstwy farby, nie zrywając poprzednich...

Plafon ocalał też pewnie dlatego, że w latach 90. XX wieku sufit sali widowiskowej, w którym się

znajduje, został przykryty płytami gips-kartonowymi. I w ten sposób dzieło zostało zakryte i zachowane. Jak w tamtych czasach powstawało dzieło Szpakowskiego? Możemy się tego dowiedzieć z opowiadania „Idąc za linią” – wspomnień córki Wacława Szpakowskiego, artystki Anny Szpakowskiej-Kujawskiej. Oto fragment: „Szpakowski zmienił pracę – przechodzi do Centralnego Biura Studiów i Projektów Transportu Drogowego i Lotniczego – najpierw jako kontroler, później jako projektant. Na pół etatu. Ma 69 lat. Bierze prace zleczone, gdzie po raz pierwszy realizuje swoje linie rytmiczne w dużej skali, na plafonie, w Domu Kultury PaFaWagu”.

Dzieło w ukryciu

W jakim stanie dziś znajduje się plafon Wacława Szpakowskiego? Tego nie wiadomo. – Dopiero kiedy będziemy wiedzieć, że mamy konkretne środki finansowe, to będziemy działać dalej, odkrywać resztę. Na razie są to odkrywki ekspozycyjne, które dają nam pewność, że Szpakowski tu jest – mówi Piotr Pelc.

– Przed nami jest cała droga proceduralna, żeby zacząć zdobywać środki na dalsze prace konserwatorskie, na renowację – zapowiada Elwira Szwedo-Mazurkiewicz.

Znalezisko na Nowym Dworze to zapowiedź nowych odkryć archeologicznych – odkryć naszej bytności we Wrocławiu po II wojnie światowej. – Odrzebujemy sztukę współczesną stworzoną przez przybyszów, którzy przyjechali do Wrocławia po II wojnie światowej. Bo w pewnym momencie o tych ich dokonaniach zapomnieliśmy. Zakryliśmy je, zapaściliśmy, zamalowaliśmy. Ale szczęśliwym zbiegiem okoliczności okazało się, że one nadal są, ukryte przez lata i dziś możemy do nich wrócić: pokazywać je i zacząć budować naszą tożsamość na tożsamości naszych ojców i naszych dziadków – stwierdza Michał Duda, dyrektor Muzeum Architektury we Wrocławiu.

TOMASZ HOŁOD (1), ARCHIWUM RODZINNE (1), WACŁAW-SZPAKOWSKI.PL (1)

Odkryty fragment dzieła na suficie w Centrum Kultury Zachód

Wolontariuszu, pomagasz? Chodź do kina na Wikę

Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, jak co roku, zaprasza wolontariuszy i wolontariuszki na seans filmowy. Jaka to okazja? Międzynarodowy Dzień Wolontariusza i chęć podziękowania tym wszystkim, którzy bezinteresownie poświęcają swój czas, by pomóc innym. Warto szybko się zgłosić po swoje miejsce w kinie.

Agata Zięba

Grudzień to miesiąc, który obfituje w okazje do świętowania i wspólnego spędzania czasu. Jedną z nich jest Międzynarodowy Dzień Wolontariusza obchodzony 5 grudnia. To odpowiedni moment, aby zauważyć i docenić pracę tych, dzięki którym we Wrocławiu dzieje się wiele dobrego.

Pomaganie ma we krwi

Na specjalne spotkanie wolontariuszek i wolontariuszy z wrocławskich organizacji pozarządowych i instytucji zaprasza Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.

– Jak co roku chcemy podziękować za ten szczególny rodzaj aktywności społecznej, w której jest miejsce na drugiego człowieka, dzielenie się czasem, uśmiechem, pozytywną energią – mówi Dorota Feliks, dyrektor Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

Vika na dobry humor

Spotkanie połączone z seansem filmowym rozpocznie się 5 grudnia w Kinie Nowe Horyzonty

Ci, którzy pojawią się 5 grudnia w Kinie Nowe Horyzonty, będą mogli zobaczyć przedpremierowo film „Vika!”

o godz. 17 (ul. Kazimierza Wielkiego 19a–21). Do udziału organizatorzy zapraszają wszystkie osoby udzielające się wolontariacko, zarówno długoterminowo, jak i akcyjnie.

Filmowym upominkiem dla uczestników będzie przedpremierowa projekcja filmu „Vika!”

w reż. Agnieszki Zwięzki. Tytułową bohaterką jest najstarsza di-dżejka w Polsce, działaczka społeczna, gwiazda sceny klubowej, seniorka przełamująca schematy – 84-lletnia Wirginia Szmyt.

Film będzie wyświetlony w wersji polskiej z angielskimi napisami.

Zapisz się żwawo

Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy za pomocą formularza na stronie wroc.city/KinoDlaWolontariusza. Liczba miejsc – wynikająca z wielkości sali kinowej – jest ograniczona, dlatego przy zapisach liczy się kolejność zgłoszeń.

Wolontariusze mogą zapisać się indywidualnie, wypełniając formularz zgłoszeniowy. Zgłoszenia grupowego może dokonać koordynator lub opiekun wolontariatu wysyłając e-mail na adres centrum@wolontariat.wroclaw.pl.

Wejściówki będzie można odebrać w dniu wydarzenia od godz. 16.30 w oznakowanym punkcie informacyjnym organizatora.

Wolontariat – na zdrowie

Obchody Międzynarodowego Dnia Wolontariusza kończą wydarzenie „Wolontariat – na zdrowie”, w ramach którego odbyły się szkolenia dla wolontariuszy i wolontariuszek zorganizowane w partnerstwie z Centrum Zdrowia Psychicznego Wrocławskiego Centrum Zdrowia SPZOZ oraz Wrocławską Akademią Pierwszej Pomocy.

Więcej informacji o wydarzeniu udziela zespół ds. wolontariatu Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego pod numerem telefonu 71 772 49 91.

➔ **Szczegóły na stronie**
wolontariat.wroclaw.pl

Kanonier Antek zamelduje się przed Arsenalem

Kanonier Antek będzie od 9 grudnia strzegł bram Miejskiego Arsenału

Ważnym elementem tegorocznych obchodów Święta Wojsk Rakietowych i Artylerii będą uroczystości w Garnizonie Wrocław. Organizatorzy zapraszają do Miejskiego Arsenału na pokaz sprzętu, salut armatni i żołnierską grochówkę oraz powitanie nowego krasnala Kanoniera Antka.

Redakcja

Centralne obchody święta odbędą się, jak co roku, na początku grudnia w stolicy polskiej artylerii Toruniu, natomiast świętowanie „Barbarki” we Wrocławiu zaplanowano na sobotę 9 grudnia na terenie Miejskiego Arsenału przy ul. Cieszyńskiego 9.

W uroczystości udział wezmą przedstawiciele władz miasta, kompania honorowa z 23. Śląskiego Pułku Artylerii z Bolesławca, generałowie i oficerowie Wojska Polskiego, liczne grono polskich i zagranicznych artylerzystów oraz goście z całego kraju.

Obchody święta są okazją, by uczcić pokolenia artylerzystów i raketowców Wojska Polskiego oraz jubileusz dziesięciolecia powstania wrocławskiego Oddziału Stowarzyszenia Polskich Artylerzystów (SPArt.).

W programie uroczystości, na którą organizatorzy zapraszają wszystkich mieszkańców, znajdą się: Apel Poległych i salwa honorowa, pokaz sprzętu wojskowego, salut armatni w wykonaniu Bractwa Kurkowego, zwiedzanie wystaw oraz żołnierska grochówka dla wszystkich.

Jednym z elementów obchodów 10-lecia powstania wrocław-

skiego Oddziału SPArt. będzie odsłonięcie krasnala Kanoniera Antka, który strzec będzie bram Arsenału.

Część oficjalna święta rozpocznie się o godz. 10.45, natomiast wystawy i pokazy sprzętu oglądać będzie można w godzinach 12.15–16. Wstęp jest wolny.

Uwaga! Organizatorzy pragną przeprosić okolicznych mieszkańców za możliwe w tym dniu utrudnienia w ruchu w rejonie ulicy Cieszyńskiego związane z przemieszczaniem się sprzętu wojskowego oraz huk salw karabinowych i salutów armatnich Bractwa Kurkowego.

Kto otrzyma artystyczną nagrodę 2023?

Już 11 grudnia poznamy laureatów Wrocławskiej Nagrody Artystycznej w trzech dziedzinach: muzyka, teatr, sztuki wizualne. Laur otrzymają artyści, którzy w szczególny sposób zasłużyli się w minionym sezonie. Zwycięzcy otrzymują 10 tys. zł. Tegoroczna gala w Narodowym Forum Muzyki.

Magdalena Talik

Prezydent Wrocławia co roku nagradza artystów, którzy w minionych miesiącach wyróżnili się dokonaniem w dziedzinie: sztuk wizualnych, muzyki poważnej i rozrywkowej oraz w teatrze.

Wrocławska Nagroda Artystyczna jest kontynuacją wręczanej wcześniej Wrocławskiej Nagrody Muzycznej (przyznawana od 2000 roku) oraz Wrocławskiej Nagrody Teatralnej (wręczana od 2005 roku).

MUZYKA

W najstarszej kategorii – MUZYKA nominowani zostali. Muzyka poważna: Małgorzata Podzielny, Monika Kruk, Marta Śniady, Pascal Rophe. Muzyka rozrywkowa: sneaky jesus, Michał Zygmunt, Dagadana, Magda Pasierska i Szymon Tomczyk.

Nagroda przyznawana jest w trzech kategoriach: sztuki wizualne, teatr i muzyka poważna, i rozrywkowa

TEATR

W kolejnej kategorii – TEATR nominacje otrzymali: Justyna Szafran, Małgorzata Wdowik, Weronika Szczawińska, Katarzyna Kalwat.

SZTUKI WIZUALNE

W kategorii SZTUKI WIZUALNE nominowano: Kamę Wróbel, Pawła Baśnika, Mikę Drozdowską i Joannę Kobyłt. To naj-

młodsza kategoria, istnieje od 2021 roku i w tym roku zostanie wręczona po raz trzeci.

Uroczysta gala w NFM

Zwycięzców poznamy w poniedziałek 11 grudnia w Sali Czerwonej Narodowego Forum Muzyki podczas specjalnej gali. Prezydent Wrocławia wręczy Wrocławską Nagrodę Artystyczną w trzech głównych kategoriach.

Zwycięzców wyłaniają zaproszeni przez organizatorów jurorzy. W skład kapituł konkursowych wchodzi krytycy, dziennikarze i kuratorzy sztuki. Program muzyczny na ten wieczór przygotowała formacja Bluszcz, laureat ubiegłorocznej Wrocławskiej Nagrody Artystycznej Wrocławia (w kategorii muzyka rozrywkowa).

➤ **Nominacje wraz z uzasadnieniem znajdziesz na stronie wroc.city/WNA23**

Podziel się wierszem w punkcie wymiany

„Piszesz, że nie masz czym palić w sercu i że sumienie wygryzło ci wielką dziurę w bucie...”. Punkt Wymiany Poezji jest w Poznaniu, Warszawie, Krakowie, a teraz też we Wrocławiu. Skąd pomysł, jak funkcjonuje i jak możemy na nim skorzystać?

Mirka Kuczkowska

Punkt Wymiany Poezji znajduje się w przejściu między pl. Solnym a ul. Szajnochy. To niewielka ramka zawieszona na murze z powiewającymi na wietrze sznurkami, do których przypięte są kartki z wierszami. – Chciałem zobaczyć, czy taki punkt skłoni ludzi do działania. Cała inicjatywa polega bowiem na działaniu: ktoś wiesza wiersz, ktoś go czyta, ktoś inny go zdejmie – tłumaczy Jakub Kozłowski, pomysłodawca i inicjator Punktu Wymiany Poezji. Kozłowski nie jest poetą ani badaczem literatury, pracuje w branży IT. Przyznaje jednak, że raz powiesił swój wiersz, żeby zobaczyć, jakie to uczucie.

Miejsce, w którym znajduje się Punkt, nie jest przypadkowe. To przeważnie ciemny zaułek, obdrapana ściana albo mur, obok którego wiele osób przechodzi, ale niewiele rozgląda się na boki. Taki test dla naszej uważności. Wrocławski Punkt dopiero się rozkręca. Samo powieszenie ramki nic bowiem nie daje. Punkt musi żyć. Dlatego potrzebny jest opiekun. – Aby nie wisiły same sznurki, zachęcam do wieszania karteczek z własną twórczością, robienia im zdjęć i opublikowania ich na naszym Facebooku – mówi anonimowo Opiekun.

➤ **Wiersze archiwizowane są na stronie www.facebook.com/PunktWymianyPoezji**

Interpretacje Ewy Demarczyk

W drugi weekend grudnia (9–10.12) w ODT Światowid, ul. Sempołowskiej 54a, w ramach VI Festiwalu Inspiracje–Interpretacje zabrzmia piosenki Ewy Demarczyk. Postać artystki wybrzmie we wspomnieniach współpracujących z nią muzyków i nowych interpretacjach jej utworów w wykonaniu młodych wokalistów. W programie 9.12 o godz. 17 Herbatka w oparach nostalgii i o godz. 19 konkurs na interpretację piosenek artystki (wstęp wolny). A 10.12 o godz. 17 koncert laureatów i wręczenie nagród. Gościnnie wystąpią Natalia Sikora i Tango Attack Hadriana Tabęckiego. Bilety w cenie 80 zł dostępne na KupBilecik.pl i w sekretariacie ODT Światowid.

Po premierze w Pantomimie

Nowe przedstawienie Wrocławskiego Teatru Pantomimy to adaptacja słynnej książki „Czyż nie dobija się koni?” Horace’a McCoya. Amerykanin pisał ją w czasie wielkiego kryzysu, kiedy ludzie stracili majątki i zabijali się za posady. W sztuce zobaczymy uczestników tanecznego maratonu, którzy będą tańczyć do utraty tchu, aby wygrać wielką sumę pieniędzy. Premiera odbyła się 24.11. Kolejne spektakle 5–7.01.24. Bilety na pantomima.wroc.pl.

Kup dobre książki na prezenty w Hali

Impreza, podczas której obecnych będzie ponad 220 wydawców, startuje w czwartek 30.11 i potrwa do niedzieli 3.12 w Hali Stulecia, ul. Wystawowa 1. Wstęp na targi kosztuje 5 zł (dostępne na miejscu i online). Zwolnieni z opłaty będą seniorzy, dzieci, młodzież zorganizowana w grupy, osoby z niepełnosprawnościami. Godziny otwarcia: 30.11 (czwartek) 12–19; 1 i 2 grudnia (piątek, sobota) 11–19; 3.12 (niedziela) 11–17. Podczas wydarzenia odbędą się liczne spotkania autorskie. Pełny program i bilety na stronie targiaksiazek.pl.

Коли відкриваються ковзанки у Вроцлаві?

Катання на ковзанах – це чудова розвага та можливість, щоб весело провести час з рідними та близькими нам людьми. Крім того, ковзання відмінний спосіб для підтримки фізичної активності взимку. Тож, де у Вроцлаві можна покататися на ковзанах та скільки це коштує? Деталі читайте в матеріалі.

■ Світлана Кучеренко

Льодові ковзанки на вулиці Спішській (Spiska) та Вейхеровській (Wejherowska)

У цьому сезоні любителі ковзанок точно матимуть де показатися. Криті ковзанки на ul. Spiska 1 та ul. Wejherowska 34 будуть відкриті протягом тижня з 16:00 до 22:00, а у вихідні з 8:00 до 22:00. З понеділка по п'ятницю з 8:00 до 15:00 на ковзанках кататимуться діти зі шкіл Вроцлава. Щопонеділка на обох ковзанках діятиме акція „Дешево катання”. У листопаді година коштуватиме 17 злотих (з грудня 18 злотих).

Ціни квитків за годину катання становить:

- звичайна протягом тижня: 21 злотий (у листопаді), 25 злотих (від грудня);
- пільгова протягом тижня: 17 злотих (у листопаді), 20 злотих (з грудня);
- звичайна у вихідні та святкові дні: 26 злотих (у листопаді), 30 злотих (з грудня);
- пільговий у вихідні та святкові дні: 21 злотий (у листопаді), 24 злотих (з грудня).

ТОМАШ БАЛКОВ

У Вроцлаві вже можна покататися на ковзанах! Деталі в матеріалі

Також доступні сімейні квитки за ціною від 17 до 24 злотих. Для любителів швидкого ковзання є окрема пропозиція. У понеділок ковзанка, що знаходиться за адресою ul. Spiska 1 пропонує „Швидке ковзання”, яке триватиме з 22.30 до опівночі. За 90-хвилинний доведеться заплатити 21 злотий (у листопаді) та 23 злотих (з грудня). Стоянка перед ковзанкою на ul. Spiska 1 буде платною: 5 злотих/година. Також можна буде за 15 злотих взяти в прокат ковзани від 26 до 50 розміру. Якщо ж ви хочете взяти пінгвіна для навчання катанню на ковзанах, тоді це коштуватиме 20 злотих.

На ковзанці „Орбіта”, що знаходиться за адресою ul. Wejherowska 34 будуть організовані групові курси з 8-10 ранку у вихідні дні, а також індивідуальні заняття (1 особа – 120 злотих/година, 2 особи – 190 злотих/година). Сезон катання триватиме до кінця березня.

Льодовий каток на Арені Тарчинського (Tarczyński Arena Wrocław)

З 24 листопада на другому поверсі паркінгу на Tarczyński

Arena, що знаходиться за адресою al. Ślaska 1 працюватиме льодовий каток. Траса вміщуватиме до 100 осіб. На території ковзанки працює пункт прокату з більш ніж 400 парами ковзанів від 28 до 48 розміру.

Ковзанка буде відкрита з 9 ранку до 10 вечора.

Ціни на ковзанку на Tarczyński Arena Wrocław за 60 хвилин катання на ковзанах:

- спеціальна пропозиція що понеділка звичайна/пільгова ціна – 16 злотих з особи;
- звичайна протягом тижня: 21 злотий;
- пільгова протягом тижня: 18 злотих;
- звичайна у вихідні та святкові дні: 25 злотих;
- пільговий у вихідні та святкові дні: 22 злотих.

Вхід для груп можливий з понеділка по п'ятницю з 9:00 до 14:00. Необхідне попереднє бронювання електронною поштою або телефоном. Груповий квиток діє від мінімум 10 осіб. Ціна групового квитка – це 16 злотих з особи.

Акція для дітей в Україні „подаруй дитині свято”

Український фонд розпочав різдвяну благодійну акцію зі збору солодоців для дітей в Україні „Подаруй дитині свято” в рамках проекту „Допомога UA”. Метою збору є підтримка дітей-переселенців в Україні. Взяти участь може абсолютно кожен, долучайтесь!

ОЛЕКСІЯ АНДРУШКО

Разом із фундацією Україна збери подарунковий набір солодоців

■ Альона Нетьосова

Збір коштів триватиме до кінця листопада. Протягом листопада-грудня діти зі статусом ВПО отримають ці різдвяні подарунки. Перша партія вже була відправлена до міст Херсонської та Донецької областей. Наступну партію планується відправити наступного тижня. Дану ініціативу підтримують школи у Вроцлаві та кілька компаній, тож долучитись може абсолютно кожен.

Як приєднатися до акції „Подаруй дитині свято”?

Ви можете скласти подарунковий набір самостійно або купити готовий у магазині. Ось приблизний перелік товарів для одного набору:

- дві шоколадні фігурки, наприклад, шоколадні Миколайчики;
- цукерки;
- вафлі або плитка шоколаду;
- шоколадне яйце;

- карамельний льодяник;
- горішки в шоколаді.

Залишити свій зібраний солодкий набір можна у Центрі підтримки біженців, вул. Пілсудського, 105 на Центральному вокзалі Вроцлава. Також можна підтримати акцію фінансово, зробивши пожертву на збірку продуктів для України „HELP UA PACKAGE”, зазначивши в назві переказу „Різдвяний подарунок”. Посилання: <https://tiny.pl/c451q>.

WROMIGRANT
пункт інформації для мігрантів та біженців у Вроцлаві

Безкоштовні консультації,
тренінги та інформаційні зустрічі

Прийди!

Перехід Діалогу,
вул. Świdnicka 19,
Вроцлав

Зателефонуй!

+ 48 735 969 992
+ 48 538 579 555
+ 48 71 772 49 50

Напиши!

wromigrant@wcrs.pl

Вподобай!

Facebook Instagram @wromigrant

PL / UA / EN / BY / RU

Znamy datę 10. Nocnego Półmaratonu

9. Nocny Wrocław Półmaraton został uznany za najlepszą edycję w historii imprezy. Jak będzie tym razem? Przekonamy się już 15 czerwca 2024.

Redakcja

Na poprzedni Nocny Wrocław Półmaraton zapisało się 10 tysięcy osób, a na starcie stanęło dokładnie 8197 zawodników. Najszybszym z nich okazał się Tomasz Grycko z czasem 1:04:59. Wśród kobiet zwyciężyła Natalija Semenowych, która dotarła na metę w ciągu 1:15:20. Wszyscy amatorzy nocnego biegania ukończyli zawody o godz. 1:50, a szczęśliwe twarze i płynąca z nich satysfakcja ozdobiły wrocławski Stadion Olimpijski.

W 2023 roku podczas 9. Nocnego Wrocław Półmaratonu na ulice Wrocławia wybiegło 8197 uczestników

Święto wrocławskiego sportu

Nocny Wrocław Półmaraton to flagowa impreza biegowa w stolicy Dolnego Śląska. Zawody odbywają się co roku już od 10 lat i niezmiennie organizuje je Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław. Wyjątkiem był rok 2020 i 2021, kiedy pandemia koronawirusa pokrzyżowała plany organizatorów i popularna „połówka” nie mogła wystartować.

W tym roku sportowcy byli dopingowani przez 5 tysięcy kibiców zgromadzonych na Stadionie Olimpijskim i tysiące mieszkańców Wrocławia, którzy wspierali ich na trasie imprezy, na ulicach Wrocławia. Miłośnicy sportu celebrowali swoje święto do późnych godzin nocnych, korzystając z atrakcji „miasteczka półmaratońskiego” i stołując się w „strefie gastro”, rozłożonej na Polach Marsowych.

Kiedy jubileuszowa edycja?

10., jubileuszowa edycja biegu odbędzie się 15 czerwca 2024 roku o godz. 22:00. Warto zapisać tę datę w swoim biegowym kalendarzu. Organizatorzy już rozpoczęli pracę nad stworzeniem wyjątkowego wydarzenia. Mamy ambicję, by 10. odsłona naszego półmaratonu była absolutnie niesamowita – mówi Łukasz Sarapuk, szef projektu. Dlatego już w listopadzie rozpo-

częliśmy pracę, żeby przygotować niezapomniane zawody. Dążymy do tego, żeby jubileuszowa edycja biegu zapisała się złotymi zgłoskami w historii wrocławskiego sportu. W przyszłym roku limit uczestników wyniesie 10 tysięcy. Zapisy na wydarzenie rozpoczną się tradycyjnie 1 stycznia, minutę po północy. Regulamin i kolejne informacje pojawią się wkrótce na stronie www.mcs.wroc.pl oraz w mediach społecznościowych biegu.

Przygotuj się na mecz Śląska z Rakowem

W niedzielę 3 grudnia o godz. 17.30 na Tarczyński Arenie czeka nas prawdziwe święto futbolu. Śląsk Wrocław w meczu na szczycie PKO BP Ekstraklasy zmierzy się z Rakowem Częstochowa. Sprawdźcie najważniejsze informacje przedmeczowe.

Już po raz drugi w tym sezonie na trybunach będzie 40 tys. kibiców

Redakcja

Co wziąć ze sobą? ■ Dowód osobisty – radzimy zabrać ze sobą plastikową wersję dokumentu. Aplikacje przy dużej liczbie osób mogą się nie otwierać. ■ Bilet na mecz – polecamy przed wyjściem zapisać bilet w formie PDF w pamięci telefonu lub go wydrukować.

Co można wnieść? ■ Na mecz można wnieść plastikową butelkę z napojem o pojemności maksymalnie 0,5 l. Większe rzeczy można pozostawiać w punktach depozytowych przy bramach od ul. Królewieckiej i Lotniczej.

Jak wejść na stadion? ■ Na sektory A i D najwygodniej wejść od strony ul. Lotniczej. ■ Wejście na sektory B

oraz C jest od ul. Królewieckiej. Twój bilet zadziała w każdym kołowodzie na danej trybunie, wybierz ten, przy którym jest najmniej ludzi.

Jak dojechać na stadion? ■ Do stadionu od ul. Królewieckiej (sektory B i C) dojedziemy tramwajami linii 18 i 21 oraz autobusami 101, 102, 103, 104, 123, 127 i 152. Do sektorów A i D (od ulicy Lotniczej) dojedziemy tramwajami 3, 10 oraz 20. Ponadto miasto uruchomi specjalne linie MPK, które przywiozą kibiców na mecz i odwieżą fanów po spotkaniu.

Gdzie zaparkować? ■ Dostępne będą trzy parkingi na terenie stadionu (można płać kartą), a także trzy kolejne w obrębie stadionu – „Szczecińska”, „Maślicka” i „Królewiecka”. Tam zapłacimy tylko gotówką.

Tydzień w skrócie

Piąte zwycięstwo w swoim 10. starciu w Orlen Basket Lidze odnieśli **koszykarze Śląska Wrocław**. Podopieczni Jacka Winnickiego pokonali PGE Spójnię Stargard 75:69. 20 punktów dla WKS-u zdobył Kendale Mc Cullum.

Rywale okazali się za mocni – **siatkarze Gwardii** przegrali wyjazdowe spotkanie z ekipą Bogdanki Arki Chełm 0:3 (-17, -14, -17) i była to ich szósta porażka w dziesiątym meczu Tauron 1.Ligi. Gwardziści przystąpili do tego starcia bez podstawowego do tej pory przyjmującego Kamila Maruszczyka, który w ubiegłym tygodniu rozwiązał kontrakt za porozumieniem stron.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO Bank Polski Ekstraklasa, 3.12, godz. 17.30, Tarczyński Arena, Śląsk Wrocław – Raków Częstochowa (Canal+ Sport3)

koszykówka

BTK Eurocup, 28.11, godz. 18, ANKARA SPOR SALONU, Turk Telekom Ankara – Śląsk Wrocław (Polsat Sport)

Orlen Basket Liga Kobiet, 2.12, godz. 14, Arena Sosnowiec, MB Zagłębie Sosnowiec – IKS Łęka Wrocław (Emocje TV)

Orlen Basket Liga, 3.12, godz. 17.30, 3mk Arena Ostrów, Arged BM Stal Ostrów – Śląsk Wrocław (Polsat Sport Extra)

siatkówka

Tauron 1. liga, 2.12, godz. 18, Hala Sportowa SP3, KGHM SPS Głogów – Gwardia Wrocław
Tauron Liga Kobiet, 3.12, godz. 20.30, Hala Orbita, #Volley Wrocław – UNI Opole (Polsat Sport)

Kup świąteczne prezenty w Czasoprzestrzeni 2 i 3.12

Po raz kolejny organizatorzy wydarzenia #KupujŚwiadomieNaŚwięta zapraszają do Czasoprzestrzeni na targi: Fashion Meeting z modą autorską, Natural Beauty z ofertą kosmetyków naturalnych i wegańskich, Zielono Mi z roślinami, kwiatami i dekoracjami, Słodko Gorzko – festiwal słodkości, kawy i czekolady, Dzika Uczta – zlot food

trucków i restauracji. Wydarzenie odbędzie się 2 i 3 grudnia w godz. 11–18 w Zajeźdni DĄBIE – Czasoprzestrzeń, ul. Tramwajowa 1–3. Zaparkować bezpłatnie można na terenie Zajeźdni Dąbie – wjazd na parking od ul. Tramwajowej, pomiędzy Akademikami TEKI przy ul. Wittiga i przy ul. Kazimierskiej – po lewej stronie za Zajeźdnią, jadąc od strony centrum. Wstęp wolny. Szczegóły na stronie www.kupujswiadomie.pl.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
 Pogotowie Ratunkowe: **999**
 Policja: **997**
 Straż Pożarna: **998**
 Straż Miejska: **986**
 Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
 Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
 Pogotowie energetyczne: **991**
 Pogotowie gazowe: **992**
 Pogotowie ciepłownicze: **993**
 Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77**
 (pn.-pt. 8.00-18.00)
 Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
 Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
 Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
 Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
 Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Taxi Senior: **794 123 124**
 Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
 Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
 Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
 Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)
 Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
 Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**
 Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

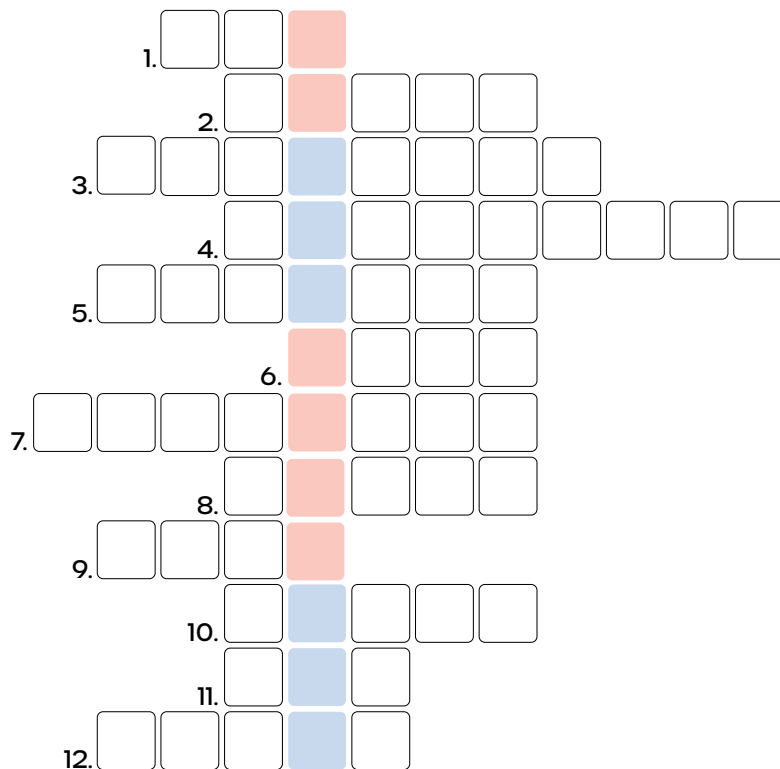
„Dziadek do orzechów” – balet w Hali Stulecia 3.12

Już 3 grudnia we Wrocławskim Centrum Kongresowym zobaczymy spektakl na podstawie „Dziadka do orzechów” Piotra Czajkowskiego w wykonaniu Teatru Palladium. Na scenie wystąpią: grupa taneczna i soliści w repertuarze baletowym, wzbogaconym o modern dance i gimnastykę artystyczną. Słynny Taniec Śnieżynek z udziałem

zawodowych tancerzy i dzieci ze szkoły tańca, walka Króla Myszy z elementami akrobatyki? Czysta magia! Teraz to najśłynniejsze przedstawienie zimowe będą mogli zobaczyć i ocenić widzowie we Wrocławiu. To wyjątkowa okazja, by wprawić się w świąteczny nastrój, zachwycić tańcem i wzruszyć ponadczasową muzyką Czajkowskiego. Bilety w cenie od 69 zł do nabycia w Biletyna.pl. Spektakl dla dzieci, czas trwania 60 minut bez przerwy.

KRZYŻÓWKA NUMERU 159

- Zwierzę, które mieszka w ratuszu.
- Popularny w mieście środek transportu napędzany siłą mięśni.
- Z wykształcenia jest nim obecny prezydent Wrocławia.
- Historycznie stał na czele rady miejskiej, obecnie zarządza miastami poniżej 100 tys. mieszkańców.
- Piłkarska, książęca albo... polityczna.
- Zabytkowy i kaflowy.
- Znajdujący się na rynku najpopularniejszy wrocławski słupek.
- Na przykład gordyjski.
- Platanu, tulipanowca lub innego drzewa – jesienią kolorowy, latem zielony.
- Dla pieszych, rowerów i samochodów – tworzą czasem szachownicę.
- ... Chrzciiciel, patron miasta.
- Jeden z kolorów Wrocławia.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **159.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **13 grudnia** 2023 r. do **godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **19 grudnia** br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia:

bluza z herbem, workoplecak z herbem, parasol. Zwycięzcami w nr. 157 (hasło: Życzliwość znów) zostali: pani Iwona (bluza), pani Karolina (workoplecak) i pan Bartosz (parasol). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA
 pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
 e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
 Anna Aleksandrowicz
Redaktor wydania
 Anna Aleksandrowicz

DRUK
 AGORA
 ul. Daniszewska 27
 03-230 Warszawa

WYDAWCA
 Gmina Wrocław